Զ. ՏԱՐԻ 1614 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 16 ՄԱՐԵՐԻ 4381 — Հ. Տ. 23 ՄԱՅԻՍ 1889 — Ն. Տ. 4 ՅՈՒՆԻՍ 1889 — ՀԻՃՐ. 6 ՇԵՎՎԱԼ 1306 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعليه ده غلطه ده نورادونكيان خانده آره ولك
غزته سى اداره سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata]
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան գաւառի	արծաթ	....	160
»	Վեցամսեայ	»	80
»	Եռամսեայ	»	40
Գաւառաց	Տարեկան	»	200
»	Վեցամսեայ	»	100
Օտար երկիրներէ տարեկան	Ֆրանք		59
»	Վեցամսեայ		28

Դուրս ղրկուած յօդուածոց համար ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է
Խմբագրութեան ղրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չդարձուիր

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 23 ՄԱՅԻՍ, 1889

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆ ԵՒ ՊՈՒԼԱՆԺԷՈՒԹԻՒՆ

Պուլանժէականաց գործին չէր գար տեսնել որ Երեսփ. Ժողովն հանդարտօրէն զբաղի ելմտացոյցի ցամաք վիճաբանութեամբ։ Կը վախնային որ մի՛ գուցէ այս հանդարտութեան և Արուեստահանդէսի զուարճութեանց մէջ մոռցուի իրենց դիւցազնն։ Հետևապէս, Ժողովոյն մայիս 28ի նստին մէջ աղմկալի ցոյց մ՚ըրին։ Պ. Լակէռ, որոյ պաշտօնն է Պուլանժէ զօրավարին արտասանելիք ճառերը կանխաւ գրել, հարցապնդում մ՚ուղղեց դատական նախարարին՝ Գերագոյն Ատենի գործողութեանց յամր ընթացքին վրայ։ Ժողովոյ ատենապետ Պ. Մէլին ազդարարեց թէ անկանոն է դոյն հարցապնդումը, քանի որ Գերագոյն Ատեանը պատասխանատու չէ Երեսփ. Ժողովոյն, և դատական նախարարն իշխանութիւն չունի յիշեալ Ատենին վրայ։ Պոնափարթեան Պ. տը Քասանեաք բողոքեց ատենապետին «կողմնակցական» ընթացքին դէմ. բողոքեց Գերագոյն Ատենին դէմ, «որ արդարութիւնն անպատիւ զաւեշտի մը դարձուցած է», և բողոքեց հանրապետական երեսփոխանաց դէմ, «որք Պուլանժէ զօրավարին դէմ և ազգին կամաց դէմ նուիրուած ընտրական խայտառակ մեքենայութեան մը կոյր գործիչները կամ մեղսակիցներն են»։ Այս ծանր խօսքէն գրգռեալ, Պ. Քամիյլ Տրէյֆիւս ի մենամարտ հրաւիրեց զՊ. Փօլ տը Քասանեաք, որ իւր լեզուի խստութեան համար դիւանէն ի պաշտօնէ պարսաւեցաւ։ Ի վերջոյ, 202ի դէմ 308 քուէով մերժուեցաւ Պ. Լակէռի հարցապնդումը։

Բայց Պ. Անտրիէօ հարցապնդում մը ներկայեց Պուլանժէ զօրավարի ամբաստանութեան գործին մէջ նախարարութեան ընթացքին վրայ, և այս կերպիւ առաջարկեալ՝ խնդիրն օրինաւոր նկատեցաւ։ Պ. Անտրիէօ ըսաւ թէ Պետութեան դէմ ոճիր մը կենալու համար պէտք է որ գործադրութեան սկզբնաւորութիւն մը կենայ, մինչ Զօր. Պուլանժէ բան մը չէ ըրած և չի կրնար ըսուիլ թէ պետական դաւաճանութեան մը գործադրութեան սկսած լինի երբեք։ Պ. Անտրիէօ գանգատեցաւ թէ ներքին գործոց նախարարը ճնշում կը բանեցնէ վկայից վրայ, որպէս զի զօրավարին աննպաստ վկայութիւն տան։ Մինչև իսկ ամբաստանեց կառավարութիւնը թէ միտքը դրած է սոյն դատական քննութիւնն երկարաձգել մինչև ընտրութեանց ժամանակն, որպէս զի Պուլանժէ չկարենայ Ֆրանսա վերադառնալ և ազգին առջև իւր դատը պաշտպանել։ Պ. Անտրիէօ զարհուրանօք լսած է նաև թէ նախարարութիւնը սատանայական խորհուրդ մը կը սնուցանէ՝ խորհրդարանական արձակուրդն սկսելուն պէս այլ և այլ երեսփոխաններ քմահաճօրէն ձերբակալելու, որպէս զի Պուլանժէութեան յաղթութիւնը պատրաստելու ժամանակ և միջոց չունենան։

Այս գրգռիչ ամբաստանութեանց ի պատասխան, դատական նախարար Պ. Թէվընէ հրաւիրեց զՊ. Անտրիէօ իւր զրպարտութիւններն ապացուցանելու, և յիշեցուց թէ կառավարութիւնն իրաւասութիւն չունի Գերագոյն Ատենին վրայ, որոյ գործողութեանց չէ կարող միջամտել։

Պ. Լակէռ պնդեց թէ Պուլանժէ զօրավարին դէմ բացուած դատական քննութեան երկու ամիսէ հետէ յապաղումը կը ցուցնէ թէ ոչինչ կրցած է ապացուցուիլ զօրավարին դէմ։ Եթէ դաւադրութիւն մը կայ, այն ալ իւր արդի կառավարողներէն ազատելու համար բովանդակ երկրին նուիրած դաւադրութիւնն է։ «Մեք Պուլանժէականքս քաջածանօթ ենք այս գործիս մէջ կառավարութեան ամեն ըրածներուն»։ Քանիցս ի կարգ հրաւիրուելէ յետոյ, Պ. Լակէռ զրկուեցաւ խօսելու իրաւունքէն, և աղմկալից շփոթութեան մը մէջ, աղաղակեց թէ «կրնաք իմ բերանս գոցել, բայց ընտրողաց բերանները չէք կրնար գոցել»։

Պ. տը Քասանեաք յանժամ առաջարկեց որ կառավարութիւնը փութացնէ Պուլանժէ զօրավարին ամբաստանութեան գործը։ Բայց Ժողովը չատացաւ 209ի դէմ 331 քուէով պարզ օրակարգին ընդունելութեամբ։

ԱՆԳԼԻԱ, ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՓԱՐԻԶԵԱՆ ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍ

Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովոյն մայիս 28ի նստին մէջ, Պ. Ռոպերդսըն, արտաքին գործոց նախարարութեան ելմտացոյցին վիճաբանութեան առթիւ, պահանջեց 100 ոսկի զեղչել արտաքին գործոց նախարար Լորտ Սալզպըրիի թոշակէն, իբրև բողոք մը անգլ. կառավարութեան ընթացքին դէմ, որ իւր դեսպանն ետ կանչած է Փարիզէ՝ չմասնակցելու համար ֆրանսական Արուեստահանդէսին բացման արարողութեան. «Այս գործ ծանրապէս վիրաւորեց բարեկամ ազգի մը զգացումներն։ Այս պարագայիս մէջ, անգլ. դահլիճն Եւրոպիոյ միապետական կառավարութեանց հետ համաձայնեցաւ՝ պոյքոթելու համար ֆրանսական Արուեստահանդէսն, (այսինքն՝ խօսք մէկ ընելով զգուշանալու համար Արուեստահանդէսէն), թէև ֆրանսական կառավարութիւնը քաղաքական ամեն նշանակութենէ զուրկ հռչակած էր բացման արարողութիւնն։ Անգլ. կառավարութիւնը խեղաթիւրեց երկրին ժողովրդական զգացումն, և բարեկամ ազգաց վայելուչ սովորական քաղաքավարութեան հակառակ ընթացք մը բռնեց։»

Արտաքին գործոց խորհրդական Սըր Ճէյմս Ֆէրկիւսըն հերքեց այն կարծիք թէ կառավարութիւնը դիտում ունեցած լինի վիրաւորել ֆրանսական ժողովուրդը, կամ ո՛ և է օտար ազդեցութենէ թելադրուած լինի։ «Քանի որ Պ. Ռոպերդսըն կ՚ենթադրէ թէ մեր դեսպան Լորտ Լիթթընի Փարիզէ բացակայութիւնն օտար Տէրութեանց հետ համաձայնութեան մը հետևանք է, աւասիկ ճշդիւ կը պատմեմ թէ գործն ի՛նչպէս տեղի ունեցաւ։ Մայիս 2ին, Լորտ Լիթթըն իմացուց առ Լորտ Սալզպըրի թէ արձակուրդի մը պէտք ունի՝ իւր բժշկին խորհուրդ հարցնելու համար հիւանդութեան մը վրայ որ շատ կը նեղէ զինք։ Լորտ Սալզպըրի տուաւ այս արձակուրդ, և Լորտ Լիթթըն Անգլիա եկաւ, յորմէ հետէ սենեկէն դուրս չելներ։ Բայց դեսպանին արձակուրդ խնդրելէն յառաջ, Լորտ Սալզպըրի առանձնապէս իմացուցած էր առ լորտ Լիթթըն թէ, Արուեստահանդէսին բացման առթիւ դեսպանաց մեծագոյն մասին հաւանական բացակայութեան պատճառաւ, իրեն դժուար է մասնակցիլ այս արարողութեան, որ ի Ֆրանսա և օտար երկրաց մէջ վէճի նիւթ կ՚ընծայէ, և հետևապէս բաղձալի է որ նոյն պահուն բացակայ լինի Փարիզէ։ Անտարակոյս Արուեստահանդէսն եղած է ի փառաւորումն Յեղափոխութեան։ Ուրեմն, Անգլիա պարտաւո՞ր էր դիրք մը բռնել այնպիսի խնդրոյ մը մէջ որ տակաւին գժտութեան պատճառ մ՚է կուսակցութեանց ի Ֆրանսա։ Եթէ Ֆրանսացիք միաձայնութեամբ տօնէին իրենց Յեղափոխութեան հարիւրամեակը, Լորտ Լիթթընի ներկայութիւնը կ՚արդարանար, ինչպէս անգլիական դեսպանը ներկայ գտնուեցաւ ամերիկեան Անկախութեան հարիւրամեակին 1876 թուականին, (թէև այդ Անկախութիւն ձեռք բերուած էր Անգլիոյ դէմ յաղթական պատերազմէ մը ետքը։)

Սըր Ճ. Ֆէրկիւսըն կը յարէ թէ ո՛չ ֆրանսական ժողովուրդն, ո՛չ ալ կառավարութիւնը չդանդատեցան Անգլիոյ ընթացքէն, և երկուց երկրաց բարեկամական յարաբերութիւնք չընդհատեցան։

Պ. Կլատսթօն պատասխանելով, չի պնդեր թէ կառավարութիւնն օտար տէրութիւններէ ներշնչուած լինի սոյն խնդրոյ մէջ, բայց կ՚ըսէ թէ Փարիզի Արուեստահանդէսն ազգային հանդամանք մ՚ունի, և կը զարմանայ թէ կառավարութիւնը կուսակցական մեկնութիւն մը տուած է անոր։ Կառավարութիւնը կրնար միւս տէրութիւններէն տարբեր և անկախ ընթացք մը հետևիլ, մինչ իւր դեսպանին արտօնութիւն տալով որ բացակայ լինի Փարիզէ՝ սխալ դատողութիւն մ՚ըրած է։ Պ. Կլատսթօն ինք, 1886ին իւր վերջին նախարարութեան օրով, յանձնառու չեղաւ պաշտօնապէս մասնակցելու Փարիզեան Արուեստահանդէսին։ Բայց, կ՚ըսէ, ուրի՛շ բան էր պաշտօնապէս հաւանիլ այսպիսի ցուցահանդէսի մը, և ուրի՛շ բան էր լոկ քաղաքավարական ներկայութիւն մը բացման հանդէսի մը, զոր ֆրանսական նախարարութիւնը մեծաւ ճարտարմտութեամբ բաժնած էր 1789ի Ազգային յեղափոխական մեծ ժողովոյն գումարման հարիւրամեկէն։

Ելմտական նախարար Պ. Կոշըն կը պնդէ թէ 1886ին Պ. Կլատսթօնի նախարարութեան ըրած տնօրինութիւնը կ՚արդարացնէր արդի նախարարութեան ըրած տնօրինութիւնը լորտ Լիթթընի բացակայութեան մասին։ Միապետութեան կամ Հանրապետութեան խնդիրը վերաբերութիւն չունի մեր քաղաքականութեան հետ այս խնդրոյ մէջ։ Յեղափոխութեան դէպքերը տակաւին այսօր Ֆրանսայի մէջ կրիւք կը քննադատուին կամ կը դնահատուին։ Լորտ Լիթթըն փոխանակ մերժելու ֆրանսական կառավարութեան հրաւէրը՝ լաւագոյն էր որ բացակայ լինէր նոյն միջոցին։ Ֆրանսական կառավարութիւնը թշնամանք մը չէ նկատած մեր տնօրինութիւնը։

Պ. Մորլի ներբողալից ոճով խօսեցաւ Ֆրանսայի և 1789ի Յեղափոխութեան վրայ։ 1789ին Անգլիոյ Պահպանողականներն ևս Ազատականաց հետ համակիր էին ֆրանսական շարժման, և հետևապէս այժմեան պահպանողական վարչութիւնը խղճմտութիւն ունենալու չէր ի պատիւ 1789ի Յեղափոխութեան տրուած հանդէսի մը մասնակցելու։ — Մի քանի Արմատականներէ ետքն, որք նմանապէս քննադատեցին կառավարութեան ընթացքը, Պառոն Ֆերտինանտ տը Ռոշիլտ պաշտպանեց Լորտ Սալզպըրիի վարչութիւնն յայսմ մասին։

Ի վերջոյ, 190ի դէմ 283 քուէով մերժուեցաւ Պ. Ռոպերդսընի առաջարկն։

Այս խնդրոյ փակումէն ետքը, Պ. Ճէյմս Պրայս ուրիշ ասիական խնդրոյ մը համար պահանջեց Լորտ Սալզպըրիի թոշակին զեղչումը։ Սըր Ճ. Ֆէրկիւսըն պատասխանեց, ժխտելով խնդրոյն ստիպողութիւնն և անգլիական գործողութեան մը ազդեցութիւնը։ Պ. Կլատսթօն Պ. Ճ. Պրայսի օգնութեան հասաւ, բայց ի վերջոյ միջադէպը փակեցաւ։

ՓԱՌՆԷԼԵԱՆ ԴԱՏ

Ծանուցինք թէ Պ. Փառնէլ, Լոնտոնի քաղաքային դատարանին դիմելով, 100,000 ոսկի հատուցում կը պահանջէ Թայմզէն՝ նորա վաստահամբաւիչ հրատարակութեանց համար։

Թայմզի Տնօրէնութիւնը չուրանար թէ Պ. Փառնէլի պահանջումն հիմնովին իրաւացի է, բայց չընդունիր որ Թայմզի մէջ եղած հրատարակութեանց պատճառաւ իւլանտացի կուսակցապետն այնչափ վնասուած լինի որ 100000 ոսկւոյ հատուցման մը իրաւունք ունենայ։ Հետևապէս, Թայմզ շատացաւ միայն երկու (2) ոսկի կանխաւ յանձնելով դատարանի սնտուկին։

Դատին կարգը քանի մը ամիսէն կուգայ, հաւանօրէն առաջիկայ տարւոյ սկիզբը։

ԼՈՐՏ ՏԸՖՐԻՆ

Անցեալ երեքշաբթի Լոնտոնի քաղաքային խորհուրդը բրիտանեան ուստանին պատւոյ քաղաքացիութեան վկայագիրը մատոյց առ Լորտ Տըֆրին, նախկին դեսպան ի Կ. Պոլիս, նախկին Փոխարքայ Հնդկաստանի, և այժմ դեսպան ի Հռոմ։

Լորտ Տըֆրին շնորհակալութիւն յայտնելով, խօսեցաւ Հնդկաստանի գլխաւոր քաղաքաց մէջ քաղաքային կազմակերպութեանց աճման վրայ։ Յիշելով իւր այժմեան դեսպանական պաշտօն, ըսաւ թէ իւր ամեն պաշտօնակիցք այս պահուս ոգի ի բռին կ՚աշխատին ամուլ թողուլ պատերազմի ահռելի պատրաստութիւններն, որք այնչափ ծանր բեռ մ՚են Եւրոպիոյ աշխատասէր և ճարտարարուեստ ժողովրդոց։

Երեկոյին, քաղաքային պաշտօնատան մէջ հացկերոյթ մը տրուեցաւ ի պատիւ Լորտ Տըֆրինի։

ՍԵՐՊԻԱ

Պելկրատ, 31 մայիս. — Գեր. Միխայէլ մետրապոլիտ երէկ իրիկուն շոգենաւով Պելկրատ հասաւ։ Իւր խնդրանօք, պաշտօնական ընդունելութիւն չեղաւ։ Միայն քանի մը մտերիմներ եւ ռուս դեսպան Պ. Փերսիանի կը սպասէին իրեն։ — Այս առաւօտ Մետրապոլիտն ընդունեց Խնամակալաց և քաղաքային և զինուորական իշխանութեանց այցելութիւնները, նաև զՊ. Ջանքով։

— Փարիզ, 31. — Սերպիական երկաթուղեաց շահագործման ընկերութիւնը ֆրանսական կառավարութեան պաշտպանութիւնը խնդրեց, և իւր Պելկրատի ներկայացուցչին պատուիրեց իւր բոլոր պաշտօնէից հետ ֆրանսական դեսպանատան պաշտպանութեան ներքև դնել ինքզինք։

Պ. ՔԱՌՆՕ

Փարիզ, 1 յունիս. — Հանրապետութեան նախագահն իւր գաւառային ուղևորութիւնն սկսաւ ի Փա-տը-Քալէ։ Եռանդագին ընդունելութիւն մը գտաւ։ Ը՚Առա, մեծ հացկերոյթի մ՚մէջ, Պ. Քառնօ, խօսելով Փարիզի համաշխարհային Արուեստահանդէսին վրայ, հաստատեց թէ մեծ յաջողութիւն ունեցած է այս Արուեստահանդէս, «որ ազգային յաղթութիւն մ՚է, որր բարիքները կը զգան Ֆրանսայի ամեն գաւառները։»

ԳՆԵՐԵԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

Լոնտոն, 31. — Երեսփ. Ժողովոյն մէջ, Սըր Ճ. Ֆէրկիւսըն, հարցապնդման մը ի պատասխան, յայտարարեց թէ անգլ. դահլիճը պելժ կառավարութեան հետ խորհրդակցած է գերեբարձական դեսպանաժողովոյ մասին, որ տարւոյս մէջ պիտի գումարի անպատճառ։

ՉԵՌՆԱԿՈՐԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

Անթիվարի, 1 յունիս. — Բովանդակ Չեռնակորայի մէջ ուրախութեան մեծ ցոյցեր եղան ի լուր նշանախօսութեան Միլիձա իշխանուհւոյն Չեռնակորայի ընդ Փեօթր մեծ-դքսին՝ որդի Նիքոլա մեծ-դքսին։ Չեռնակորեան պատգամաւորութիւն մը Փեթերսպուրկ պիտի երթայ ազգային խնդակցութիւն ներկայացնելու խօսեցեալներուն։ Միլիձա իշխանուհին Փեթերսպուրկ պիտի երթայ՝ Նիքոլա իշխանին Չէթինեէ վերադառնալուն պէս։

(Միլիձա իշխանուհին Չեռնակորայի իշխանին երկրորդ դուստրն է։ Ամսոյս 26 ին 23րդ տարին կը լրացնէ։ Իւր քոյր պէս կրթուած է ի Փեթերսպուրկ Սմոլնայի կայսերական գիշերօթիկ կրթարանին մէջ։ Իւր Անաստասի քոյր հետ անցեալ դեկտ. էն ի վեր պատուակալ պաշտօն ունի Ռուսիոյ Արքունեաց մէջ։ Իւր խօսնայր մեծ դուքս Փեօթր կամ Փիեռ կրտսեր որդին է Զարին հօրեղբայր Նիքոլա մեծ դքսին, անուանի հրամատարին ռուսական բանակաց յեւրոպական Թուրքիա վերջին պատերազմին մէջ։ Մեծ դուքս Փեօթր կայսեր թիկնապահ է, և առաջին ենթասպայ Ուհլան զօրաց։ 26 տարեկան է։)

ԵՐԿՈՒ ՎԵՀԱՊԵՏՆԵՐ Ի ԼՈՆՏՈՆ

Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովոյն մայիս 30ի նստին մէջ Սըր Ճ. Ֆէրկիւսըն յայտարարեց թէ Վիլհէլմ կայսեր ի Լոնտոն այցելութիւնը բոլորովին անձնական հանգամանք պիտի ունենայ։ Ուստի, այս մասին լինելիք ծախուց համար Խորհրդարանէն յատուկ վարկ պիտի չխնդրուի։ Բայց Վեհ. Նասրէտտին Շահին այցելութիւնը պաշտօնական է, և հետևապէս կառավարութիւնն յատուկ վարկ մը պիտի խնդրէ Խորհրդարանէն։

Պ. ԿԱՐԱՇԱՆԻՆ

Այս անուանի սերպ քաղաքագէտ, որ, հաւատարիմ թարգման Միլան թագաւորին քաղաքականութեան, Աւստրիոյ կրթնելով բազում տարիներ կառավարած էր զՍերպիա, այսօր բանտարկեալ է, և իրեն դէմ ուղղեալ ժողովրդային ցոյցի մ՚առթիւ՝ իւր բէվոլվէրը պարպած և ուսանող մ՚սպանած լինելու ծանր ամբաստանութեան ներքև կը գտնուի։ Պելկրատէ յունիս 1 թուով հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ նախնական դատարանը վաւերացուցած է հարցաքննիչ դատաւորին վճիռն, որ զԿարաշանին ձերբակալել տուած էր։ Պ. Կարաշանին ժողովրդային կրից չզոհուելու համար, Պելկրատի բերդն ապաստանած էր, և հոն իւր ոտքով ինկած է թակարդին մէջ։

Այս տեսարան շատ կը յուզէ աւստրեան և մաճառական մամուլներն, որք աւստրիական քաղաքականութեան այս մեծ ջատագովին դէմ ուղղեալ խստութիւնը ծանր հարուած մը կը նկատեն Աւստրիոյ-Հունգարիոյ դէմ։

—)(78)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՏԻՒՄԱ

ՖԵՐՆԱՆՏ

հանդներս։ Աւասիկ կարգ մը բաներ զորս կ՚ուզեմ ստանալ. կը տեսնէք որ ամբողջ սենեկի մը կարասիքէն զատ, այսինքն մահճակալ, նկարներ, վարագոյրներ և կահեր ևայլն, ձեզնէ կը խնդրեմ միայն

մացման շարժումը, սակայն ուրիշ կին մը կայ որ անոր կը յաջորդէ, որ ի բաց կը մերժէ անոր բոլոր չար խորհուրդներն, որ կը ժառանգէ անոր բոլոր լաւ զգացումներն, և այդ կինն, հաւատացէք, ըլ-

Նոտարն որ և է առարկութիւն չըրաւ. այս բոլոր յանձնարարութիւններն հաղորդեց իր սպասաւորին, որ խորհրդապահ և մտացի մարդ մըն էր։ Յետոյ նոտարն եկաւ նստիլ իր դեղանի յաճախորդուհւոյն քով, և

խենդ ըլլայ, բայց ես այդօրինակ առաջարկութիւն մը չ՚ընդունելու խոհեմութիւնը պիտի ունենամ. պէտք չէ որ մոռնամ թէ օր մը կրնան զաւակացս ճակտին վրայ չառագունութեան բերել, յիշեցնելով թէ ի՛նչ եղած էր իրենց մայրը։

ետ դառնալ կարելի չպիտի ըլլայ, որովհետև նոտարի առջև մեկնած պիտի ըլլամ Բարիզէն։ Ա՜հ, կը ժպտիք վերջապէս, սիրելի բարեկամ. դուք այնչափ աշխարհի մարդ էք, որ այն ատեն միայն պիտի կրնամ արդարանալ ձեր առջև երբ խենդ

(Շարունակելի)

Պ. ԺՒԼ ՍԻՄՈՆ

Բազմաթիւ համակրողք և սքանչացողք Պ. Ժիւլ Սիմոնի, ուզելով պատիւ մ'ընել նմա, հանրածանօթ քանդակիչ Պ. Շափլէնի չինել տուին գեղեցիկ շքադրամ մը, որոյ մէկ կողմին վրայ ներկայացեալ է Պ. Ժիւլ Սիմոն, միւս կողմին վրայ կին մը, որ ուսման ոգին կը ներկայացնէ այն նշանաբանով՝ որուն համար մաքառելով անցուցած է Պ. Ժիւլ Սիմոն իւր գրական և քաղաքական բովանդակ կեանք։ Այս շքադրամն առ Պ. Ժիւլ Սիմոն յանձնելու առթիւ, հացկերոյթ մը տրուեցաւ, որուն հրաւիրուեցան Գրանսայի գրական, գիտնական և գեղարուեստական բոլոր նշանաւոր անձնաւորութիւնք, որք, իբր 150 հոգի, մայիս 28ին հաւաքեցան յՕթէլ Քոնթինանթալ։ Պ. Պարթելըմի Սէնթ-Իլէռ նախագահեց, իւր աջ կողմն ունենալով զՊ. Ժիւլ Սիմոն և ձախ կողմն զդուքս տ'Օմալ։ Ատենաբաններէն մին ըսաւ առ Պ. Ժ. Սիմոն. «Դուք, ձեր հանրային գործունէութեան մէջ, արհամարհեցէք յոռի ժողովրդականութիւնը, զա՛յն որ մէկ օրէն միւսը կ'անցնի կ'երթայ։ Աւասիկ ճշմարիտ ժողովրդականութիւնն որ, երբեւ արդար վարձատրութիւն, կուգայ կը գտնէ զձեզ, և արդէն կը շրջապատէ զձեզ իբրեւ լուսապսակ մը, և ցմիշտ յարեւ պիտի մնայ Ժիւլ Սիմոնի անուան։»

ՊԱՐԳԵՒԱՒՈՐ ՏՈՄՍԵՐ Ց'ԱՒՍՏՐԻԱ

Աւստրիոյ կառավարութեան ընդունած նոր օրէնքին համեմատ, որ դրոշմի կ'ենթարկէ Աւստրիոյ մէջ գտնուող պարգեւաւոր պարտատոմսերն, և այն կարգի նոր թուղթեր չընդունիր այլ եւս, երկու միլիոն 145,825 օտար պարգեւաւոր տոմսեր ներկայացուեցան դրոշմուելու համար, վճարելով 800,824 ֆիորին դրոշմի տուրք։

Ցայտնի է թէ այս օտար պարտատոմսերուն մէջ կարեւոր մաս մը կը կազմեն Օսմ. Երկաթուղւոյ թուղթերը, որոցմէ բաւական քանակութեամբ մը գնեցին աւստրիացի չահադէտք՝ դրոշմել տալու համար որպէս զի այսուհետեւ կարենան շրջաբերել յԱւստրիա։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կրօնական ժողովոյ շաբաթական նիստն երէկ տեղի չունեցաւ, անդամոց մեծագոյն մասին բացակայութեան պատճառաւ։

Կը լսենք թէ Ազգ. Պատրիարքարանի կողմէ հրահանգ ղրկուած է Նիկոմիդիոյ Գեր. Առաջնորդին, որպէս զի յատուկ եկեղեցական մը ղրկէ յԱտաբազար քննելու համար անդւոյն վարժարանաց նախորդ տնօրէն Արժ. Սահակ վարդապետի պաշտօնավարութեան առթիւ ծագած խնդիրը։

Գում Գաբուի Պէզճեան Մայր վարժարանը կեդրոնականի վերածելու պաշտօն ունեցող յանձնախումբն իւր քննութիւններն աւարտելով, Ամեն. Ս. Պատրիարք հօր մատուցած է իւր տեղեկագիրն, որով կ'առաջարկէ Մայր եկեղեցւոյ բոլոր կալուածներն յանձնել խնամակալութեան և անմիջապէս հաստատել կեդրոնական վարժարանն, ետքի թողլով շրջակայ վարժարանաց միացման գործը։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Եէմէնի կուսակալ և Է. զօրաբանակի հրամանատար անուանուեցաւ Տէպրէի նախկին կառավարիչ Օսման փաշա։

Ամասիոյ նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական անուանուեցաւ Սինոպի նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական Թահսին էֆէնտի և նմա յաջորդեց Ամասիոյ նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական Հիւսնի էֆէնտի։

Քարբերդի Զարսանճաք գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Սեւերէկի նախորդ գայմագամ Խալիլ Բահմի էֆէնտի։

— —

Իւլդըզի առաջին աստիճան տրուեցաւ Պոլսոյ նախնական դատարանի հուգուգի առաջին ճիւղին անդամներէն Խալիլ Նէշէ պէյի և Պետական խորհրդոյ նախնական ատեանին ընդհանուր դատախազ Ճէմալ պէյի։

Սանիյէ Միւթէմիզի աստիճան և չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան՝ կայս. մասնաւոր Արկեղ պաշտօնատան թարգմանիչներէն Ահմէտ Նաստ էֆէնտիի։

Սանիյէի երկրորդ աստիճան՝ օտար թղթակցութեանց դիւանի քարտուղարներէն Ադիլ պէյի։

Սալիսէի աստիճան՝ Քաղաքապետութեան ժողովոյ դիւանին քարտուղարներէն Ապտի և Րէֆիգ պէյերու։

— —

Առաջին կարգի Օսմանիյէ պատուանշան տրուեցաւ ծովային սպայակոյտի նախագահ Ֆէրիտ Ֆաիգ փաշայի։

Առաջին կարգի Մէճիտիյէ՝ ծերակոյտի անդամ Լողոֆէթ պէյի։

Երկրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ նաւահանգստի հրամանատար Միրլիվա Հասան փաշայի։

Երրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ ուսուցիչ Հոզէր փաշայի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Մալկարայի գայմագամ Սալիհ պէյի և Սէլանիկի Եվգաֆի հաշուակալ Ահմէտ Նուրի էֆէնտիի։

Չորրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Պրուսայի Եվգաֆի նախկին հաշուակալ Սիւլէյման պէյի և Կիրասոնի Թաղապետութեան նախագահ Եօրկի էֆէնտիի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Մաքսային վերատեսչութեան նախորդ քարտուղարներէն Ճէմալ էֆէնտիի և զինուորական վարժարանին երկաթուղեաց չինութեան ուսուցչի օգնական դէր-հազարապետ Շէվգէ էֆէնտիի։

— —

ՄԻԼԱՆ ԹԱԳԱՒՈՐ

Միլան թագաւորը, Պաղեստինէ և Սուրիայէ վերադառնալով, շաբաթ առաւօտ Իզմիր հասեր է Լոյտի Մէօվէֆ շոգենաւով։

Շոգենաւուն մէջ Իզմիրի կուսակալ Րիզա փաշայի շնորհաւորութիւններն ընդունելէ յետոյ, Սերպիոյ նախորդ թագաւորը ցամաք ելեր է ընկերակցութեամբ աւստրիական հիւպատոս Պ. տը Ռէմիի, նահանգին արտաքին յարաբերութեանց տնօրէն Արմենակ էֆէնտիի և իր հետեւորդաց, և գնացեր է քարափան Հիւք օթելանն, ուր իրեն համար սենեակներ վարձուած էին։

Ն. Վեհափառութիւն նոյն օր այցելութիւն մը տուեր է կառավարչական ապարանքն և այցելեր է քաղաքային հետաքրքրաշարժ վայրերը։

Միլան թագաւորը, կիրակի օր նոյն շոգենաւով մեկնելով Իզմիրէն, այս առաւօտ մայրաքաղաքս հասաւ։ Մէօվէֆ ժամ $1\frac{1}{2}$ին խարիսխ նետեց նաւահանգստիս մէջ։ Մասնաւոր շոգեմակոյկ մը, յորում կը գտնուէին արարողապետ Մինիր փաշա և սերպիական դեսպան Պ. Նովագովիչ, ընդառաջ գնաց Սերպիոյ նախորդ թագաւորին։

— —

ՎՍԵՄ. ՑԱՐՈՒԹԻՒՆ ՓԱՇԱ

Արտաքին գործոց նախարարութեան խորհրդական Վսեմ. Ցարութիւն փաշա Տատեան, պաղ առած ըլլալով, Պայրամի տօներէն ի վեր անկողնէն դուրս չելներ։ Զինքը դարմանող բժիշկներն են Վսեմ. Տր. Խորասանճեան էֆէնտի, Վսեմ. Տր. Տիգրան փաշա Փէշտիմալճեան, և Տր. Նազաչեան էֆէնտի։ Վսեմ. Ցարութիւն փաշայի ունեցած ստամոքսի պարբերական հիւանդութեան վրայ անդ ալ աւելցած ըլլալով, բժիշկներն երկու երեք շաբաթուան հանգիստ պատուիրած են։

— —

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Պարսկական, պելճիական, հելլենական և սերպիական դեսպանք երէկ Բ. Դուռն երթալով յաջորդաբար տեսակցեցան Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին և Արտաքին գործոց Վսեմ. նախարարին հետ։

—Օսմ. Կայս. Պանքայի տնօրէն Պ. Ֆոսթըր երէկ Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

—Պելճիական դեսպան Պ. տը Պորչկրավ երէկ Մէարիֆի պաշտօնատունը գնաց և տեսակցեցաւ նախարար Վսեմ. Մինիֆ փաշայի հետ։

— —

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ

Հելլենական կառավարութիւնը Ս. Փրկչի պատուանշանին առաջին աստիճանը նուիրած է Կ. Պոլսոյ պարսկական դեսպան Միրզա Մոհսին խանի։

— —

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Կազմական կանոնագրի 29րդ յօդուածոյն համաձայն, Բաժնետէրաց տարեկան ընդհանուր ժողովը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ յունիս ամսոյ 26ին, չորեքշաբթի օր, ի ժամ 1, ի Լոնտոն, Գաննըն Սդրիթ, Թէրմինուս Հօթէլ, լսելու համար Ցանձնախմբին տեղեկագիրն, ընդունելու համար 1888ի տարեշրջանին հաշիւները, որոշելու համար բաշխուելիք շահաբաժինը, եթէ հարկ կայ, և Ընդհանուր Ցանձնաժողովոյ ելլող անդամոց տեղ նորեր ընտրելու համար։

Կազմական կանոնագրի 27րդ յօդուածոյն համաձայն, Ընդհանուր ժողովը կը բաղկանայ առ նուազն 30 արժէթուղթ ունեցող բաժնետէրերէ, և ժողովոյն մասնակցելու համար բաժնետէրք պարտին իրենց բաժիններն յանձնել ի կեդրոնատեղին ընկերութեան, Կ. Պոլիս, կամ իր գանձան մասնաճիւղերուն և գործակալութեանց, ժողովոյն գումարումէն առ նուազն 10 օր առաջ։

— —

ԴԱՏԱԿԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Դատական նախարարութիւնն հրահանգ ուղղեց վերաքննիչ ատեաններու բոլոր ընդհանուր դատախազաց, որպէս զի պատժական ատեաններու կողմէ տրուած վճռագիրք ժամանակին գրըուելով յանձնուին որոց որ անկ է և ընդհանուր դատախազք և նոցա օգնականք եւս խիստ հսկողութիւն ընեն առ այդ։ Դատական նախարարութիւնը ծանոյց միանգամայն թէ օրինազանց պաշտօնեայք օրինաց սրամադրութեան պիտի ենթարկուին խստիւ։

— —

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԱՌԱԽՈՒՄԲԸ

Պէլովէի լրագրոյն խօսքին համաձայն, սերպիական նոր ուղեգոյն երէկ ի գործածութեան պիտի դրուէր։ Այս ուղեգոյցին համեմատ, գիծեր ատեն սերպիական հողին վրայ համող միջազգային թղթատարական կառախումբերը մինչեւ առաւօտ անդ պիտի մնան։

— —

ՕՍՄ. ԾԽԱԽՈՏԻ ՌԷԺԻՆ

Պ. Օպուանօ երէկ իրիկուան ճեպընթաց կառախմբով մեկնեցաւ ի Վիեննա, Բարիզ և Պերլին։ Կ'ըսուի թէ Ռէժիի տնօրէնին ուղեւորութեան նպատակն է հրահանգ ստանալ Րօֆչիլտի գործին համար, որուն հրամանագիրն ելնելու մօտ կը նկատուի։

ԽՄԹԻԱԶԻ ՇՔԱԴՐԱՄ

Վեհ. Սուլթանն Իմթիյազ պատուանշանի ոսկի և արծաթ շքադրամները շնորհեց Իւր Թիւթիւնճի Պաշի Ալի պէյի։

Ն. Վեհափառութիւն նոյն պատուանշանի արծաթ շքադրամը շնորհեց ծովային Ջրհանկեր զօրաց վաշտին բժիշկ Նէշէթ պէյի, փեսայ նոյն վաշտին հրամանատար Մէհմէտ փաշայի։

— —

ԱՒՍՏՐԻԱԿԱՆ ԳԱՂԹԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Լոյտի գործակալ Պ. Ֆոնի երէկ իրիկուան ի նիստ հրաւիրած էր մայրաքաղաքիս աւստրիական գաղթականութիւնը, մասնաւորապէս զբաղելու համար աւստրեւհունգարական բարեգործական ընկերութեան մը կազմակերպութեամբ, որուն ծրագիրն յօրինած են աւստրիական ընդհանուր հիւպատոս Պ. Քվածէյ, Ասպեռն Զունդ, Պ. Պախ, փաստաբան Պ. Կռադի և Տոն Վլատիմիր Կրէկովիչ։

— —

ՕՌԻԱՆԴ-ԷՔՍՊՐԷՍ

Ցունիս 1 էն սկսեալ (Ն. Տ.), Արեւելեան ճեպընթաց կառախումբը Բարիզէն կը մեկնի երեկոյեան ժամ 6.25 ին, փոխանակ 7.30 ին որպէս յառաջագոյն։ Այս շքեղ կառախումբըն, որ ամէն օր կ'երթեւեկէ ի Վիեննա, ուր կը հասնի երեկոյեան ժամ 8.13 ին, այսինքն 26 ժամէն, իբր ընթացքը կը շարունակէ մինչեւ Կ. Պոլիս ամէն կիւրակի եւ չորեքշաբթի, $69\frac{1}{2}$ ժամէն, և մինչեւ Պուքրէշ ամէն երկուշաբթի և ուրբաթ։

Արեւելեան ճեպընթաց կառախումբըն այժմ ուղղակի կը հաղորդակցի Շդուդկարդի, Պոհեմիոյ ջերմուկներուն, Գարլսպատի, Մարիէնպատի հետ եւ այլն։

— —

ԴՈՂՈՒԹԻՒՆՔ Ի ՍԿԻՒՏԱՐ

Դողդութիւնք սաստիկ տեղի կ'ունենան վերջին ատեններս ի Սկիւտար Վանքին այգին և ի Պաղլար Պաշը, ուր բնակիչք հանգիստ քուն ունենալէ դադրած են։

Զարադործներու այս անակնկալ շարժումը զարմանալի կրնայ թուիլ, որովհետեւ դեռ քիչ ժամանակ յառաջ մեծ ապահովութիւն կը տիրէր յիշեալ թաղերու մէջ։

Ոստիկանութեան ուշադրութիւնը պէտք է գրաւէ սոյն փոփոխութիւն։

— —

ԵՐԿԱԹՈՒՂԵԱՑ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ

Բեթպի Ցունաց Ալիէթիասա եկեղեցւոյ սեպհական թիւ 1,485,932 եւ 1,485,933 Րումէլիի երկաթուղեաց արժէթուղթերն 1000ական ֆրանք շահած են վերջին վիճակահանութենէն։ Նոյն եկեղեցւոյ սեպհական 1,485,935 թիւ արժէթուղթն եւս 400 ֆրանք շահած է։

Պրուսայի Հանրային Պարտուց տնօրէն Բասիմ փաշա, որ արձակուրդով մայրաքաղաքս կը գտնուէր, իւր պաշտօնատեղին վերադարձաւ։

—Կայս. Թանգարանին հանդէպ կառուցանելի նոր շէնքին չինութիւնն, որ մէկ քանի ամսէ ի վեր դադրած էր, այս շաբթու վերսկսած է։

—Կորնթոսի պարանոցին պեղման արտօնատէր հունգարացի զօրավար Թիւր, որ ուրբաթ օրը Վիեննայէ մայրաքաղաքս եկած էր, երէկ Պիրէոն ուղեւորեցաւ։

—Մախսուսէի Շուէֆ շոգենաւը Ճիտտէէն երէկ մայրաքաղաքս բերաւ 552 արձակեալ զինուորներ, որք իրենց հայրենիքը ղրկուեցան։

—Ընդհանուր սպայակոյտի Ա. ճիւղին տնօրէն Համտի փաշա, որ Վանայ պահեստի զօրաց հրամանատար կարգուած է, հարկ եղած հրամանագրերն ստացած ըլլալով շաբթուս իւր պաշտօնատեղին պիտի ուղեւորի։

—Փիլիպէի անգլիական հիւպատոս Պ. Կռավէս երէկ Ադրիանուպոլսէն մայրաքաղաքս եկաւ։

—Անցեալ չորեքշաբթի առաւօտ ժամ 9 ին ի Գատըգիւղ ապահովեալ Հասանի քարուկիր խանութէն, որ ապահովադրեալ էր, հրդեհի սկզբնաւորութիւն մը տեղի ունեցաւ։ Դրացիք օգնութեան փութալով վտանգին առաջքն առին։ Խանութին առաստաղին մէկ մասն և ապակիի սնտուկ մը այրեցաւ։

—Այս կիրակի գիշեր ժամ $1\frac{1}{2}$ին ի Ղալաթիա Թրամուէյի ճամբէն անցնող ֆրանսացի խոհարար մը յարձակում կրեց և ձախ թեւէն վիրաւորեցաւ։ Ոստիկանք վրայ հասնելով ձերբակալեցին յարձակողն որ Հաճի Արիֆ անուն մարդ մ'էր։

—Երէկ ի Գատըգիւղ նաւամատոյցին առջեւ ձուկ որսացող հրեայ տղայ մը ծով ինկաւ և խեղդուելու մօտ էր, երբ նաւամատոյցին վրայ գտնուած սրճարանի սպասաւորներէն մին ծովը նետուելով ազատեց զնա։

—Մանասթըրի լրագրոյն մէջ կը կարդանք թէ Տէպրէի շրջակայքը Պէլոլէշէ աւազակապետին և Պալանչա աւազակապետին խումբերուն միջեւ կռիւ մը ծագելով, տեղական կառավարութիւնն ոստիկան և զօրք կը ղրկէ կռուոյ վայրը։ Պէլոլէշէ խոյս կուտայ և միայն Պալանչա կը մնայ, որոյ մարդիկը կ'սկսին հրազէն պարպել ոստիկանաց ու զօրաց վրայ և սոքա եւս փոխադարձաբար հրազէնով կը պատասխանեն։ Այս միջոցին Պալանչա եւ իւր երեք ընկերք կ'սպաննուին. աւազակապետին եղբայրն և ուրիշ աւազակ մ'ալ կը վիրաւորուին։ Ոստիկաններէն ու զինուորներէն ոչ ոք կը վնասուի։ Կռուի միջոցին արձակուած գնդակներէն շրջակայ դաշտերու մէջ գտնուող երեք հովիւներ կ'սպաննուին։ Նոյն լրագիրը կը յարէ թէ ցարդ ձերբակալուած աւազակներու թիւը 402ի հասած է։

—Եէմէնի լրագրոյն մէջ կը կարդանք թէ Թաազի նախորդ Միւֆթի Գասըմ Եահեա էֆէնտի, որ իւր որդւոյն՝ տեղւոյն արկղակալ Մէհմէտ էֆէնտիի երաշխաւոր եղած էր և սա եւս 482.260 ղրուշի չափ գումար մը իւրացուցած էր, այդ պատճառաւ դատի կ'ենթարկի և ստացուածքը գրաւի տակ կ'առնուի։ Եահեա էֆէնտիի կարասիներուն մէջ կը գտնուին 300 ի չափ հրացան, 400 է աւելի փամփուշտ, 100 հատ սուր և մասամբ ալ վառօդ։ Կառավարութիւնը նորա տունը խուզարկելով նկուղի մը մէջ կը գտնէ 48 արծաթապատ հրացան։ Չի գիտցուիր թէ, կը յարէ նոյն թերթը, Եահեա էֆէնտի ինչ պատճառաւ այդչափ զէնք հաւաքած էր։

ԱՐԵՒԵԼՔ՝ Բարիզի 1889ի Տիեզերական Արուեստահանդէսին այցելուաց տրամադրութեան ներքեւ դրուած է ձրիաբար, ի դրասենեակն Աւետրական Տեղեկութեանց, Ֆրանսական Գաղթականութեանց բաժնին մէջ, յԷսփլանատ տէզ Էնվալիտ։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

ՄԵԾ ԱՂԷՏ Ի ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՍ

Լոնտոն, 2 յունիս

Նիւ-Եորքէ առնուած վերջին տեղեկութեանց նայելով, ողողմանց զոհերուն թիւը կը հասնի իբր տասն հազարի. կորուստք կը հաշուուին քսան եւ հինգ միլիոն տոլար։

(Հեռագիր մը կը պակսի. Ծ. Խմբ.)

Պելկրատ, 2 յունիս

Սերպիական երկաթուղեաց վարչութեան մէջ մեծ զեղծումներ տեսնուած ըլլալով, Խնամակալութեան կառավարութիւնն հրամայեց երկաթուղեաց շահագործման վերաբերեալ արտօնութեան պայմանադրոյն անմիջական ջնջումն։ Երկաթուղիք այսօր իսկ գրաւուեցան եւ կառավարութեան ձեռամբ յանձնուեցան մասնաւոր գործակալներու։

— —

(Մասնաւոր հեռագիրներ)

Աթէնք, 1 յունիս

Լամիա քաղաքին երեսփոխանական ատեանն երեք տարուան բանտարկութեան դատապարտեց նախորդ երեսփոխան Պ. Րոդոհէլեան։ Ատեանը նոյնպէս ի բացակայութեան եօթն տարուան բանտարկութեան դատապարտեց Ռոմոյոս լրագրոյ հրատարակիչ Պ. Քլէանթի Թրիանտաֆիլոս։

Մատրիտ, 3 յունիս

Դիւանագիտական ակմբոց մէջ կ'ըսուի թէ Գերմանիոյ Վիլհէլմ կայսրն այցելութիւն պիտի տայ Սպանիոյ Խնամակալուհւոյն և Բորթուգալի թագաւորին։

Պելկրատ, 3 յունիս

Պաշտօնական լրագիրն որոշմնագիր մը հրատարակած է որուն համեմատ ջնջուած են սերպիական երկաթուղեաց շահագործման վերաբերեալ պայմանագրերը։

Ըստ տրամադրութեան նոյն որոշմնագրոյ, Սերպիոյ դահլիճն արտօնեալ պիտի լինի ֆրանսական ընկերութեան մը հետ բանակցիլ շահագործող ընկերութեան հաշիւները կարգադրելու համար։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 23 մայիս
Դահեկան

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

Երէկ երեկոյ գոց. (Միաց. Սէրի)		17 36
Պօրսային գոցուելէն վերջը	»	17 34
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	17 34
Կէս օրին	»	18 33

ԽՍԹԻԳՐԱԶԸ ՏԱԽԻԼԻ

Երէկ երեկոյ	47 34
Այս առաւօտ	48 2
Կէս օր	47 37

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

փոխառութիւն	A. Սէրի	28 30
»	B. »	16 30
»	C. »	17 34

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ Ժէնէրալ	Անգլ. Լր.		4 27
Քրէտի Ժէնէրալ	Օսմ.	»	9 16
Պանք տը Գօնս	»	»	7 27
Ըօս. Շանժ է վալէօր	»	»	4 36
Թրամուէյ	»	»	$477\frac{1}{2}$
Րումէլիի երկաթուղի	Ֆր.		63
Օպլիկասիօն տը Բրիօրիթէ	»		— —
Բաժնեթուղթ Լավրիոնի	»		$102\frac{1}{2}$

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	...	100
20 ֆրանքնոց	»	...	87 35
Անգլիական ոսկի	»	...	110 27
Իմբէրիալ	»	...	90 25
Քրիմից	»	...	51 20
Րուսիլի թղթադրամ	»	...	8 58
» արծաթ	»	...	77 25
Մէճ. արծաթ. (տարբ)	»	...	108 36
Վեցնոց	»	...	104
Հինգնոց	»	...	104
Մէթալիք	»	...	102
Թասֆիյէ	»	...	8 20

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 3 Ցունիս ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քօնսօլիտէ	$98\frac{3}{16}$ գ. 4
Օսմ. » Սէրի Դ. բացուեցաւ	$16\frac{3}{8}$
» » » գոցուեցաւ	$16\frac{1}{4}$
» » » Ա	$28\frac{3}{4}$
» » » Բ.	$16\frac{5}{8}$
» » » Գ.	$16\frac{1}{8}$
Օթօման 1871	$94\frac{1}{4}$
փոխառութիւն 1877	$101\frac{1}{4}$
Պանք Օթօման	$11\frac{3}{4}$
Ռուսական փոխառ. 1873	$101\frac{1}{8}$
Եգիպտական միացեալ (Իւնիֆիյէ)	$91\frac{5}{8}$
» առանձ. (բրիվիլէժիէ)	104
Տայրա Սանիէ	$85\frac{3}{8}$
Տօմանիալ փոխառ. Րօչիլտ	$102\frac{3}{4}$
փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 374

Վիեննա, 3 Ցունիս, ժամ 4 երեկոյ

փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	119
Օսմանեան երկաթուղի	35 80
» Ռէժիի բաժնեթուղթք	— —

Բարիզ, 3 Ցունիս ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Րանթ $4\frac{1}{2}$ %	104 65
» » 3 %	86 45
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ. բացուեցաւ	16 30
» » » գոցուեցաւ	$16\ 22\frac{1}{2}$
» » » Բ.	16 45
» » » Գ.	16 25
Օսմանեան երկաթուղի	65
» Ռէժիի բաժնեթուղթք	— —
Պանք Օթօման	$544\ 37\frac{1}{2}$
Գրէտի Լիօնէ	680
» Ֆօնսիէ	1333 75
Գոնդուառ տ'Էսգօնդ	82 50
Սուէզի ջրանցք	2340
Ռուսական 5 % 1877 ի	— —
Իտալական Րանթ	$97\ 02\frac{1}{2}$
Սպանիական (արտաքին)	$75\frac{1}{2}$
Եգիպտական միացեալ	$459\ 37\frac{1}{2}$
Բրիօրիթէ Թիւրք	$459\ 37\frac{1}{2}$
Հելլենական 5 %	478 75
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 17

Իսմայիլիա, 3 յունիս

Մայիս 21էն 31 Սուէզի ջրանցքէն անցնող նաւուց թիւն է 101 և տասնօրեայ հասոյթը 1.980.000 Ֆրանք։

ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆ

Տ.

Պատիւ ունիմ ծանուցանել թէ Թուրքերէնի, Հայերէնի, Ցունարէնի, Ֆրանսերէնի, Անգլիերէնի, Ռուսերէնի, Գերմաներէնի, Իտալերէնի, Պուլկարերէնի, Եբրայեցերէնի եւ հրէագէտ Սպաներէնի խմբագրութեան եւ թարգմանութեան գրասենեակ մը հաստատած եմ ի Ղալաթիա, Զիւլֆէ պէյ խան, թիւ 4։ Գրասենեակը պիտի ընդունի նաեւ լեզուներու դասատուութիւն եւ կ'ստանձնէ դատական գործեր ու ծանուցումներ։

Կը յուսամ որ իմ բազմաթիւ ծանօթներս եւ ընդհանուր հասարակութիւնը պիտի պատուեն զիս իրենց վստահութեամբ, մանաւանդ որ իմ ձեռնարկիս մէջ ինձ կ'աջակցին ամենէն աւելի ձեռնհաս անձինք։

Ընդունեցէք եւն.

Ց. Վ. ԱՃԷՄԵԱՆ

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՊԱՅԱԶԻՏ, մայիս 4

Պսակը առնելու յոռի սովորութիւն վաղուց է արմատ ձգած և ճիւղեր արձակած է հոս. հզօր ձեռքի մը պէտք կայ որ քանդուի և արմատով հանդերձ խլուի։ Պաշըլըգ—մեծագոյն ընկերական վնասակարութիւն, երբ թալէլ. միջին հաշուով 15-20 լիրա պէտք է տալ մ'ամուսնանալու առանց բացառութեան աղքատ և հարուստ, ի բաց առեալ մեծագին ընծաներ և նշանի ձիեր. ո՞ր տեղէն այդքան գումար. ուղղակի աճուրդի հանուած են Բագրեւանդոյ և Վաղարշակերտի աղջիկներ, շատեր կը մնան անխնամ եւ ամուսնութեան ժամանակ անցուցած վիճակի 25—30 տարեկան աղջիկներ կան անգին թուով՝ վարձանքի երկիւղէն ո՞վ կը մօտենայ. աղջիկ առաջ եկած է մեծամեծ դժբախտութիւն զոր պատմել իմ կոչմանս և պաշտօնիս չ'պատկանիր։

Դէպք մը պատմեմ որ ընթերցողին զարմանք կ'առթէ. Վաղարշակերտոյ գաւառէն $2\frac{1}{2}$ ժամ հեռի Ամադ հայ գիւղէն, իրեն մօտ Գայաբէկ գիւղացի Պօղոս անուն մարդը նոյն գիւղի Ակըլ-Պետրոսի աղջիկը կ'ուզէ իւր տղուն, ուրիշ Ամադցի մ'ալ երկու լիրայ աւելի կը խոստանայ, հայրը վերջնոյն տալ կուզէ աղջիկը, յորմէ մեծ կռիւ մը կը ծագի երկու գիւղացւոց միջեւ, իւրաքանչիւր գիւղէն. քանի քանի մարդիկ բանտի կը մատնուին, երկու վիրաւորք կան մերձ ի մահ, աղջիկն ալ Ամադցիք՝ աւելի զօրաւոր՝ բռնի պսակել կուտան իւր չ'սիրած տղու վրայ։

Ի Պայազիտ թէ եւ՝ ինչպէս ուրիշ գաւառներ չափազանց չէ վարձանքը, սակայն դարձեալ առնել անպատեհ է. այստեղ մի պարսկական սովորութիւն կայ որ տակաւին վերջ գտած չէ. առանց տղու և աղջկայ հաւանութիւն առնելու միայն մարց հաճութեամբ նշանախօսութիւն կը լինի, ասկից առաջ կուգան չար հետեւանքներ, ինչպէս անցեալներ տեղի ունեցաւ հրապարակաւ յԱզգ. Առաջնորդարան. բնիկ Պայազիտցի Բէշէլ Պօղոս անուն անձի որդի Գէորգը ընդ օրիորդ Շէյթեան երեք ամիսէ աւելի պսակուած, այսօր բաժանման խնդիրներ կը լինին և իւրաքանչիւրն իր տուն կը քաշուի խայտառակութեամբ։

Ն. ՔՀ. ՔԱՋԲԵՐՈՒՆԻ

ԲԱԲԵՐԴ, 30 ապրիլ

Բաբերդի հարաւային կողմն, գրեթէ 3 ժամ հեռուն, ծորոխի ափունքը դիտող քանի մը բլուրներու շարքին մէջ գեղեցիկ հովիտ մը մէջի նուիրական հանգիսացած է. կրօնական սրբավայր մը մեր սրտերը գրաւած է անդ, — Ս. Քրիստափորի վանքն։ Կիւրինցի մականուանեալ հոգելոյս Կարապետ վարդապետն՝ (երբեմն առաջնորդ Բաբերդի,) իւր հրաչագործ հոգւով իւր աներակաց կոյտերէն հանած է զայն ու հանուր ժողովրդեան ժիրաժիր ձեռքերով անոր հին հիման վրայ նոր վէմն ու նոր տեսքն նուիրած է նոր սերնդին։ Ս. Քրիստափորի վանքն՝ իւր հոգւով, իւր բաւական եկամուտք և ստացուածովք ու տուարներով արժանի եղած է ազգային երկրորդական վանօրէից կարգն առնելու և իւր եկմտական հաշիւն՝ իրաւամբ կը պարտաւորէ զինքն դասիարակել ազգին քանի չափ որբ մանկտոյն ձրիապէս, և եթէ այդ սրբազան պարտաւորութիւն բարձի թողի առնուած է, յանցանքը Ս. Քրիստափորին չէ, այլ ժամանակին։

Արժ. Ա. Ծ. Վ. Ռուբինեանց ընտրուելով Առաջնորդ Բաբերդի և վանահայր Ս. Քրիստափորի վանուց, ժամանած էր իւր վիճակն նախորդ տարւոյ յուլիսին. անմիջապէս զբաղեցաւ նախ վանքին հաշիւները կարգադրել և ի լոյս ածել զանոնք շնորհիւ այն գովելի յարաբերութեան, զոր կը վայելէր Գեր. Առաջնորդն տիրող կառավարութեան վարչութենէն. լրջացաւ ամէն ինչ և Նորին Սրբութիւն իւր սիրեցեալ վանքին ապագայն անդորր և ապահով նկատելով, զբաղեցաւ իւր հօտին հոգեւոր մխիթարութեան. առ այս նա այցելեց գիւղերն, հաւաքեց տեղեկութիւններ ժողովրդեան նիւթական և բարոյական ցաւերուն համար, խոստացաւ, և կատարեց ինչ որ խոստացաւ։ Ասկէ յետոյ Նորին Սրբութիւն իւր ընդհ. կրթական ծրագիրն առաջարկեց ազգային ժողովներուն. այս ծրագիր իրեն դպրոցական հմտութեանց արդիւնքն էր. ժողովներն ծափահարեցին կրթական ծրագիրն և 1889 յունվարի Ա. նիստը Գաւառ. ժողովոյ, յայտ գոհ մնաց։

Դժբաղդաբար մեր Գեր. Առաջնորդին վասն իւր անձնական գործոց աստի ի Պոլիս մեկնումը պահ մը դադար տուաւ մեր գործոց յոյժ ջերմօրէն սկսեալ ընթացքին, և ժողովուրդն՝ որ ամէն բան Առաջնորդէն կը յուսայ, և Նորին անձնաւորութենէն կը կարծէ ապահովել իւր միտքն ու հոգւոյն անդորրութիւնն, այժմ ամէն բան լքելութեան մատնուած կը համարի, և հազար անհամբերութեամբ կ'ըսպասէ իւր առաջնորդին վաղ ընդ փոյթ վերադարձին։ Արդէն Գաւառ. վարչութիւն դիմած է բարձրաշնորհ Պատրիարքին առ այս։

Վարչութեան ձեռնարկը գովելի է, որովհետեւ ժողովուրդը՝ մանաւանդ գիւղացին, դպրոց, երկրագործական ընկերութեանց կազմումն, և Սուրբ Եկեղեցեաց կորուսեալ հաշուոց կարգադրութիւնը կը պահանջէր և կը պահանջէ Գեր. Առաջնորդէն, և ներելի չէ կարօտեալ հօտ մը թողուլ անմխիթար իւր առաջնորդին, իւր հոգեւոր հօվուին ներկայութենէն։

Երկու խնդիրներ ալ կ'զբաղեցնեն մեր վարչական միտքերն. Ա. Խուփս գիւղի չորս հինգ անձանց Ս. Քրիստափորի վանքի չուրջն իրենց յատուկ շէնքեր շինելնին. Բ. քաղաքի ձիկրաշէն թաղեցւոց միացեալ չորից Ս. եկեղեցեաց բաժանում առաջարկելնին։ Գիւղացի ժողովուրդը կը յուզուի մանաւանդ Ս. Քրիստափորի շրջապատ գետնոյն բռնաբարման դէմ Արդէն Խուփսի մեծամասնութիւնը դժգոհ է չորս հինգ անձանց անվայել արարքէն. ցաւալի գուշակութիւն մը կ'երեւի այս օրեր, յուզեալ գիւղացին իւր գաղափար կը տարածէ հանրութեան մէջ, Խուփսեցւոց ոմանց այդ շէնքերը քակել, փլուզանել կը պատրաստուին. դիւրին է գուշակել թէ ի՛նչ ծանր հետեւանք կ'առնու գիւղացւոց այդ կռուին. իմացանք որ Բարձր. Պատրիարքը Ս. Քրիստափորի չուրջը կառուցեալ անիրաւ շէնքերուն արգելք դրուելու համար յատուկ նամակաւ դիմած է կարնոյ Վսեմ. կուսակալին։

Մ. Ս.

ԱՖԻՈՆ-ԳԱՐԱՀԻՍԱՐ, 16 մայիս

Ազգային գործեր չ'ունինք, այս մասին կատարեալ բանթող մը կը տիրէ։ Մինչ հոս էր Առաջնորդ Հայրն, յաճախ կը կրկնուէր թէ Ն. Գերապատուութեան մեկնիլը, առկախ գործոց սկզբնաւորութեան պատճառ պիտի ըլլայ. ո՞ւր է. անհոգութիւնն ու անտարբերութիւնը գի-

տեն միշտ բարուրանք ու չքմեղանք ըստեղծել։

—Կը լսենք թէ Քէօթահիոյ մէջ ալ դժգոհութեան շարժում մը կայ ընդդէմ Գեր. Առաջնորդ Հօր որ Նախորդ ամսոյ 26 ին անտի մեկնած է յՈւշագ հովուական այցելութիւն մ'ընելու համար։

—Անցեալ եօթնեկի սկիզբն տեղի ունեցան միամեայ քննութիւնք Պ. Աբէլ Սարկաւագեանի (Նախորդ օգն. դասատու Ընկ. վարժարանի) Նախակրթարանին որ տարիէ մ'ի վեր գոյութիւն ունի. բաւական կանոնաւորութիւն և ջանք ապացուցուեցան ուսանող մանկտւոյն պատասխաններէն որք առաջին տարւոյ համար գոհացուցիչ պէտք է համարուին։ Ամսոյս 7 ին ալ կատարուեցաւ պարգևաբաշխութիւնն համեստ այլ հրահանգիչ եղանակաւ։ Պ. Աբէլ մասնաւոր տեղեկագրով մը մատնանիշ կ'ընէր այն պէսպէս թերութիւնները որք կը նշմարուին ազգայնոց մէջ, գլխաւորաբար մայրենի լեզուի ուսման ու ծաւալման հոգ տանելէ աւելի գաղղ. լեզուին կարեւորութիւն տրուիլը ևն։ Յուսկ ապա Ընկ. վարժարանի Տն. դասատու Ս. Դաւթեան բանախօսելով՝ պարզեց այն պատճառներն որք արգելք կը լինին կրթական գործէն ակնկալեալ արդիւնքը տալու, հակառակ այն նիւթական թէ բարոյական զոհողութեանց որք կ'ըլլան այսչափ տարիներէ հետէ, և յորդորեց զներկայս աւելի տոկուն կանոնաւորութեամբ մը յարատեւել այս ճամբուն մէջ և ազգ. ոգւով ու ազգ. կենօք ապրիլ։

—Վերջին եօթնեկից մէջ յորդ անձրեւք տեղացին, ուրեք ուրեք ալ չիմրալը և յՈւշագ Օվասի, կարկուտ տեղացեր է մինչեւ հաւկթի մեծութեամբ և 50 տրբամ կշռով, որոյ միջոցին պաճարք և ոչխարք առ աւելի խոյս տուեր են։ Նպաստաւոր օդերը բարեբեր տարի մը կը խոստանան. մանաւանդ աֆիոնը որ տեղացւոց գլխաւոր շահու և առեւտրոյ աղբիւրն է՝ առատ ըլլալու յոյս կայ։ Վերջին օրերս աֆիոնի գինները բարձրացում մը կրեցին։

ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

Մեզ հաղորդում են Ս. Էջմիածնից, որ Վեհափառ Հայրապետը Իւր մշտական հոգացողութեամբ մեր դպրոցների մասին, նկատելով, որ ծխական ուսումնարաններից շատերը անձեռնհաս են հանդիսացել հայազգի մանուկներին պատշաճաւոր դաստիարակութիւն տալու և պատճառներից մէկը համարելով ուսուցիչներից ոմանց անպատրաստ լինելը, բարեհաճել է հրամայել Թեմերի առաջնորդներին ներկայ սեպտեմբերի 1 ից արձակել եկեղեցական-ծխական ուսումնարանների բոլոր ուսուցիչներին եւ ուսուցչուհիներին։ Առաջնորդները պարտաւոր են ծանուցանել այն բոլոր վարժապետներին, որոնք աւարտել են իրանց ուսման ընթացքը Մայր Աթոռի Հոգեւոր Ճեմարանում կամ Թեմերի հոգեւոր դպրոցներում և կամ պետական վարժարաններում, որ եթէ յօժարութիւն ունեն առաջիկայ սեպտեմբերի 1 ից ուսուցչութեան պաշտօնը շարունակել, անյապաղ պէտք է յանձնեն Առաջնորդներին խնդիրներ յանուն Վեհափառ Հայրապետի իրենց վկայականներով հանդերձ. առաջնորդները սոյն խնդիրները իրանց դիտողութիւններով պարտաւոր են մինչեւ յունիսի 1 ը ներկայացնել Նորին Վեհափառութեան։ Այս կերպով Ս. Էջմիածնում կը կազմուի մի ընդհանուր ցուցակ ուսուցիչների մեր ծխական ուսումնարանների համար։ Վեհափառ Հայրապետը պատուիրել է հաղորդել այժմ իսկ վարժարանների հոգաբարձութեանց, որ ընդհանուր ցուցակից դուրս ոչ ոքին ուսուցիչ չ'ընդունեն։ Բայց այս, այն բոլոր ուսուցիչները, որոնք այս տարի են աւարտում վերոյիշեալ դպրոցներում իրանց ուսման ընթացքը և ցանկութիւն ունին ծառայել մեր դպրոցներում, պարտաւոր են նոյն եղանակով Առաջնորդների միջնորդութեամբ խնդիր մատուցանել յանուն ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի։

—Երեւանից. Ներկայումս տեղի ունէ մեծ մահացումն։ Մեռնում են մի ամսական երեխաներից սկսած մինչեւ ծերունիները մի եւ նոյն հիւանդութիւնից։ Այս հիւանդութիւնը սկսվում է տաքութիւնով, որ 17-21 օրուայ ընթացքում տատանվում է 38 և 40 աստիճանների մէջ, եւ վերջանում է հիւանդի մարմնի ներքին մասերի քայքայումով։ Այս հիւանդութիւնը բոլոր բժիշկները անուանում են վերնասաբեր տենդ, տիֆ և այլն եւ այլն, և հիւանդներին դարմանում են սառն ջրով լողացնելով, բայց ի զուր։ Բոլոր հանգուցեալներին, գրում է ռուս լրագրի թղթակիցը, իմ տան առջեւով են տանում, և նոքա վերջ չունին։ Սկսել ենք մտածել, որ այս ժանտախտի պատճառը այն անթիւ սատկած կատուները, շներն և էշերըն են, որ թափուած են փողոցներում տարիներից ի վեր։ (Արձագանք)

Մի լուսանկար, պ. Մատթէոս Փափազեան, այս օրերս մեզ ներկայացրեց մի լուսանկարական ալբոմ», որի մէջ մտնում են մեծ մասամբ Ղազախ և Շամշադին գաւառներում գտնվող հայոց հին վանքերի պատկերները։ Պ. Փափազեան, ինչպէս երեւում է այդ ալբոմին կցած փոքրիկ առաջաբանից, մտադիր է պտտել զանազան կողմեր, հաւաքել Հայաստանի զանազան հնութիւնների, վանքերի և եկեղեցիների պատկերները, և ապա այդ լուսանկարչական պատկերներից առանձին ժողովածուներ կամ ալբոմներ կազմելով ի լոյս հանել։ Այդ ժողովածուի առաջին գրքի մէջ մտել են հետեւեալ վանքերի մեծադիր լուսանկար պատկերները. Ս. Մակարի վանքը (2 պատկեր), Սրվեղի վանքը, Վարագայ Ս. Նշան վանքը, Ս. Առաքելոց վանքը, Շիրանցայ վանքը, Հաղարծնոյ վանքը (2 պատկեր), Գօշ Մխիթարի վանքը (2 պատկեր). Խաչքար Գօշ Մխիթարի շիրմատակ վանքէր, Սեւանայ վանք (2 պատկեր)։ Պատկերների մեծութիւնը՝ 7½ վերշոկ երկարութիւնն է, իսկ 6 վերշոկ լայնութիւնը։ Կազմողը իւրաքանչիւր պատկերին կցել է տպագրած բացատրութիւն և տեղեկութիւններ։ Լուսանկարչական այդ ժողովածուն գեղեցիկ է տեսքի կողմից. Նա դրված գեղեցիկ կազմի մէջ, տպած է մաքուր թղթի վրա, իսկ պատկերներն էլ աչքի են ընկնում իրանց մաքրութեամբ և ճշդութեամբ։ Կազմողը իր այդ ալբոմի գինը 10 րուբլի է նշանակել, և եթէ առաջին գիրքը աջողութեամբ վաճառվի, նա պէտք է շարունակէ հրատարակել յաջորդ գրքերը։ Այդ պատճառով դիմելով հասարակութեանը՝ նա յոյս է յայտնում, որ հասարակութիւնը անտարբեր չի վերաբերվի դէպի այդ ժողովածուները. պէտք է խոստովանել, որ ալբոմը բաւական հետաքրքրական կարող է լինել ամեն մի հնասէրի համար, և համարձակ կերպով կարող է սեղանի զարդ լինել ամեն մի տան մէջ։

—ԲԱԹՈՒՄԻՑ գրում են մեզ հետեւեալ տարօրինակ երեւոյթի մասին։ Այս օրերս վախճանվեց այս քաղաքում, երկար հիւանդութիւնից յետոյ, մօտ 90 տարեկան մի ծերունի, որը կատարելապէս բալլատակահեր էր։ Բայց իր երկար հիւանդութեան ժամանակ ծերունու մազերը բուսնեցին սեւանալ, այնպէս որ նա մեռաւ գրեթէ կատարելապէս սեւցած մազերով։

—Սրանից մի քանի ամիս առաջ, Մանիի մահվան պատճառով Թիֆլիսի Ժողովարանից արտաքսված երեւանցի Թայիրով և փաստաբան Պլիւշչեվսկի այս օրերս դիմեցին Թիֆլիսի «Անգլիական կլուբի» վարչութեանը, խնդրելով որ իրանց այդ կլուբում անդամ ընդունեն և իսկոյն ներկայացրին անդամավճարները. սակայն, ինչպէս հաղորդում է վրաց «Իվէրիա» լրագիրը. կլուբի վարչութիւնը անհետեւանք թողեց նրանց այդ խնդիրքը և առաջարկեց յետ վերցնել իրանց ներկայացրած անդամավճարները։ Թայիրով իսկոյն յետ վերցրեց իր փողերը և հեռացաւ, իսկ Պլիւշչեվսկի առաջարկեց որ իր խնդիրքը ենթարկեն ժողովի քուէարկութեան, որը քուէարկութեան հետ էլ, ձայների մեծամասնութեամբ, մերժեց նրան անդամ ընդունելու։ (Մշակ)

ՆԱՄԱԿ ՌՈՒՄԱՆԻԱՅԷ

ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ Ի ՊՈՒՔՐԷՇ

Ռումանիոյ Կարոլ առաջնոյն թագաւորութեան 9րդ տարեդարձի հանդիսին առիթով ամսոյս 9 ին տեղէս մեկնեցայ ի Պուքրէշ, անձամբ տեսնելու մանաւանդ այդ մայրաքաղաքի մեր Հայոց կացութիւնը։

Ֆօքշանէն մինչեւ ի Պուքրէշ 4½-5 ժամու ճանապարհ է շոգեկառքով, տափարակ դաշտերու վրայ և նմանօրինակ անտառներու մէջէն։ Ճանապարհին կը հանդիպինք բազմաթիւ ռումէն գիւղերու, ինչպէս Կոլէշտ, Կոթէշտ, Կոճէշտ և այլքն, յորս իբրեւ դշխոյ նստած կը պարծի Փլոյէշտ կոչուած քաղաքն, ընդարձակ և բնականէն գեղեցիկ։

Ճանապարհի գիւղերն և քաղաքն սիրուն ծառաստաններով և մրգաստաններով զարդարեալ են, և ափ մը հող չկայ անմշակ։

Պուքրէշի հայերը կը բաղկանան 250 տունէ, ունին «Հրեշտակապետ» անուամբ բաւական գեղեցիկ եկեղեցի մը, ռումանական տաճարոփ դրօշմեալ ճակատին. երկու քահանայ՝ մատակարարք իրենց կրօնական պէտքից, մէկ տիրացու սարկաւագ, որ առանց հայերէն գիտնալու փափաք կը տածէ քահանայ ձեռնադրուելու. գերեզմանոցն ընդարձակ և պարսպով շրջապատեալ ըլլալով ճարտար վայր մըն է, եկեղեցւոյն կէս ժամուան հեռաւորութեամբ։

Ժողովուրդն հայ եկեղեցւոյ ջերմեռանդութենէն մեծագոյն մասամբ դադրած է. մխիթարական բացառութիւնքն կանանց դասուն մէջ կարելի է նշմարել։

Հայերն ունին երկու վարժարան, մին արական և միւսն իգական սեռին յատկացեալ, առաջինը կը կոչուի «Արարատեան» և երկրորդն՝ «Միսակեան» վարժարան (օրիորդաց), որ կառուցեալ է յորդորանօք բարեյիշատակ Միսաք ամիրայի, որ 500 ոսկւոյ նպաստին հանդէպ ժողովուրդն երախտագիտութենէն շարժեալ նորա անուան կը նուիրէ այդ կրթական շէնքն։

Օրիորդաց վարժարանի ուսանողուհեաց թիւն է 27-30, մեծ մասամբ Ռումէն և Հրեայ ազգերէ առնուած. սոյն բաբելոնական խառնակութեան մէջ դիւրին և պարզ է երեւակայել թէ այդ կրթարանի ուղղութիւնն ի՛նչպիսի դառն և կորստաբեր կացութեան մէջ կը գտնուի ի ցաւ ամեն զգայուն հայրենասիրաց։

Արական սեռի վարժարանի ուսանողաց թիւն է 30, բաժանեալ ծաղկոցի և Նախակրթարանի. իւրաքանչիւր մասն ուրոյն ուրոյն յարկերու ներքեւ կ'աշակերտի. Ծաղկոցն ողորմելի վիճակի մէջ է, իսկ Նախակրթարանն բաւական մխիթարական ի շնորհս աշխոյժ և ազնիւ դասատուին որ վերջին աստիճան ճիգեր կը թափէ մայրենի լեզուն հայ ուսանողաց բերնին մէջ դնելու. միայն թէ ցաւալի կէտն այն է որ, հակառակ ուսուցչի թախանձանաց, 1½ ժամէն աւելի ժամանակ չտրուիր հայերէն լեզուին և այլ ուսմանց. սոյն դատապարտելի կացութեան մէջ կը տառապի ջանասէր դասատուն, որ կ'աւանդէ ուսանողաց հայերէն, կրօնք, ազգ. պատմութիւն, հայրենի աշխարհագրութիւն, գեղագրութիւն. սոյն առարկաները 1½ ժամուան մէջ կը դասախօսուի և դասատուն հարկադրուած է գլուխն անգամ չքերելու, եթէ կարելի է այսպէս բացատրել, որպէս զի կարենայ քիչ ու շատ ծայր ծայրի բերել։ Ինչպէս սոյն տողերէն յայտնի է, վարժարանիս հայ ուսանողներն (որոց մէջ 4-5 հատ ալ ռումէն ուսանողներ կան) իւրեանց ժամանակի մեծագոյն մասը կուտան ռումաներէնի։

Տեղւոյս հայերն, ի բաց առեալ մի քանի դուրսեցիներ, իւրեանց հայրենի լեզուն իսպառ կորսնցուցած իրարու հետ կը խօսին թուրքերէն լեզուաւ, որով օտարները զիրենք հայ կը ճանաչեն. այսու ամենայնիւ ռումաներէն լեզուն և զգացումն բացարձակապէս տիրած են մերայնոց վրայ։

Աստ կայ հոգաբարձութիւն մը 6-7 հոգիներէ բաղկացեալ, որ ինքզինքն կատարեալ տէր կը ճանաչէ եկեղեցւոյն ու վարժարանաց վրայ։ Եկեղեցւոյ դրան քով կախած է կանոնադրութիւն մը՝ քահանայից համար, գրըուած ա՛յնպիսի ոճով մը, որ գիտես թէ այդ եկեղեցականաց գոյութեան տէրն ալ իրենք են։ Սակայն արդար է մտածել նաեւ թէ թերեւս անցեալին մէջ Պուքրէշի հայերն ունեցած են անախորժ և անպատշաճ ընթացից հետեւող եկեղեցականներ, որոց համար գրուած է յիշեալ կանոնագրութիւնն, որ անթուական լինելով չկրցայ գիտնալ թէ ո'ր տարիէն կուգայ. այժմեան քահանայք սոյն կէտը կրնան իրենց համար դժբաղդութիւն մը համարել, տեսնելով որ հին քահանայից անցեալոյն մէջ գործած մեղքերն իրենք ներկայիս մէջ տուժելու դատապարտուած են. զիրենք ենթարկեալ տեսնելով այդ կանոնագրութեան տրամադրութեանց։

* *

Հայոց նիւթական վիճակը շատ լաւ և եկեղեցին ևս տարեկան 16,000 ֆր. էն աւելի հաստատուն եկամուտներ ունի օրինաւոր կալուածներէ, որոց հաշիւներու մասին այժմեան հոգաբարձու մարմինն ինքզինք բնաւ համարատու չճանաչեր Ազգին առջեւ. ժողովուրդն ալ արդէն կորստական ճանապարհ մը բռնած կ'ընթանայ կոյր զկուրայն։ Տօները շատ քիչ կը բռնուին և ազգ. հանդէսներու ևս նշանակութիւն մը չեն տար։ Նոյնպէս ոմանք սկսած են օտարաց հետ խնամութիւն ընել աղջիկ տալով առնլով և շատ ցաւօք լսեցի որ 250 տուն Հայոց մէջ ամբողջ տարին եթէ 2-3 համազգային պսակ տեղի ունենայ հրաշք պէտք է համարել. ի մի բան տեղւոյս հայութիւնն անուանական դարձած է, և եթէ իւրեանց լուսահոգի նախնիքն յիշեալ կալուածներ չկտակէին, այժմ ի Պուքրէշ ոչ եկեղեցի և ոչ ալ վարժարան պիտի տեսնուէր ու առանց հետեւանքն՝ տեղւոյս հայութեան նամն և նմուշն աներեւոյթ եղած կը լինէր։

Մ. Կ. ՄԻՐԱԽՈՐԵԱՆ

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹԻՒՆ

ՍԼԱՒ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴՈՑ ՄԷՋ (*)

Գիտէք թէ Եւրոպա, գիտուն քննչաց կողմանէ երեք տարբեր ընտանեաց բաժնուած է. նախ լատին ժողովրդոց ընտանիքն, այսինքն ծագմամբ եղբայր ժողովուրդներն որ Հռովմայեցւոց կողմանէ ձեւակերպուելով պահեցին նոցա լեզուն ժամանակէն յեղաշրջեալ, Ֆրանսացիք, Իտալացիք և Սպանիացիք։ Ցեղոյ կուգայ ժողովրդոց ուրիշ ընտանիք մը որ կը կոչուի գերմանական ընտանիք և որ կը բովանդակէ ոչ միայն Գերմանիոյ ժողովուրդներն, այլ Սկանտինաւեանք, Անգլիացիք, Հոլլանտացիք։ Ի վերջոյ յետ այս երկու ընտանեաց կայ երրորդ մը, վերջամնաց ի քաղաքակրթութեան, որ կը կոչուի սլաւական ընտանիք։ Այս ընտանիքն կազմող ժողովուրդք տարբեր կառավարութեանց կը վերաբերին. հետեւաբար թէև կան քաղաքական բաժանումներ այլ հիմնապէս յայտնի է նոցա միութիւնն։ Այս ժողովուրդք բոլորովին մի և նոյն լեզուն չեն խօսիր, ինչպէս Ֆրանսացիք և Սպանիացիք, այլ յայտ գիտնոց որք մասնաւորապէս կ'ուսումնասիրեն այս խնդիրներն, այս ժողովուրդք մի և նոյն արմատէն են։ Այս մեծ ընտանեաց կը վերաբերին Գարաստաղցիք, Պոսնիացիք, Հերձեկովինի բնակիչքն, Պուլկարք և Սերպիացիք, յ'Աւստրիա Դալմատացիք, Խըրուաթք, Սլովաքներն որք ի Հունգարիա, Վանտեացիք որ կը բնակին յ'Իսդրիա, Գարինթիա և Գառնիոլ, Չեխերն որք կը բնակին ի Պոհեմիա, եւ Մորավիա, Ռութէններն ի Կալիչիա, վերջապէս Ռուսիոյ պետութեան մէջ Բոլոնիացիք, Ռութէններն և Ռուսք։ Այս մեծ ընտանեաց պատահեցաւ նոյն բանն որ առ մեզ։ Ուր որ ծաղկեցաւ գրականութիւնն, ժողովրդական երգերը տկարանալ նուաստացան առաջի ընդհանրութեան. այս բանն տեղի ունեցաւ ի Բոլոնիա որ ունի մեծ բանաստեղծներ, և ի Պոհեմիա, բայց այլուր ժողովրդական երգերն երկրին միակ գրականութիւնն եղան և զանազան դարաւորաց մէջ այս երգերն ունին գեղեցկութիւն և մեծութիւն որք հրապուրիչ են։ Այս ժողովրդոց մէջ առաջին աստիճանին վրայ կը գտնուի սերպ ժողովուրդը, շնորհիւ այն մարդոյն որ ջանաց հաւաքել այս երգերն և ծանօթացնել Եւրոպիոյ։ Այս հայրենասէրն՝ որուն կը պարտի Սերպիա բոլոր իւր փառքը, Վուք Ստեֆանովիչն է որ այժմ Վիէննա կը բնակի (1864)։

Պուլկարիոյ մէջ ևս կան ազգային գեղեցիկ երգեր, այլ դեռ հաւաքուած չեն և թերեւս պիտի կորսուին անողորմաբար։ Ի Սերպիա այս երգերն երկու որոշ դասակարգերու կը բաժնուին. առաջնոյն մէջ են գիւցազանց կոչուած երգերն, ռազմի և խաղի երգերն. երկրորդին կը վերաբերին ընտանեկան երգերն որք կը կոչուին կանանց երգեր, թէև յաճախ այր մարդիկ կը շարադրեն զայնս։ Առաջին քերդուածքն տարօրինակ կերպով կը նմանին վաղեմի ժամանակաց ամենամեծ բանաստեղծութեան, Հոմերոսի բանաստեղծութիւն։ Այս բանին պատճառն է այն գիրքն յորում կը գտնուին սերպ ժողովուրդքն։

Գանք այժմ նուաղ վայրագ բանաստեղծութեանց զորս սերպք կը կոչեն կանացի բանաստեղծութիւնք։ Սոքա ևս ունին կարուկ նկարագիր մը. պարզութիւնն կը թագաւորէ ի նոսա, բնութեան ուժգին զգացման հետ խառնուած։ Այս զգացումն չունիմք մեծամեծ քաղաքաց մէջ կամ ունիմք զայն արուեստական եղանակաւ։ Ձեմ ուզեր պարսաւել մեծ քաղաքներն առ հասարակ, ոչ զԲարիզ մանաւանդ, ես ծննդեամբ բարիզցի եմ, սակայն լայնափողոցներու (boulevard) այն անվերջանալի շրջագայութիւնն երկու պատուարաց միջեւ կամ բանակի մը, բանտի մը շրջագայութիւնը կը թուի։ Եթէ փոքր ինչ կանաչութիւն փնտռենք, ծարաւահիւծ ծառեր միայն կը տեսնենք, աչքերն ոչ ինչ իւիք կը գոհանան։ Օգտակար չէ այս մարդոյն համար որ ստիպուած է անդրադառնալ յինքն կամ ի մօտոյ նկատել իւր նմանններն որք միշտ սիրուն չեն։ Կեանքն արուեստական է։ Սակայն բոլորովին տարբեր է բնութեան հետ ուղղակի յարաբերութեան մէջ եղող մարդն։ Երբ մէկը բացօթեայ ապրելու երջանկութիւն ունենայ, անտառաց և մարգաց մէջ, կը փարի առուուն որ հոսի է միշտ, ծառոց և քարաժայռից, և տակաւ նոցա կը հաղորդէ իւր խորհրդոց մի մասն, իւր կեանքը կուտայ նոցա և բնական պատրանօք նոքա մեզ հետ կ'ապրին, և երբ խօսիմք նոցա, կը պատասխանեն մեզ։ Այսպէս բնութիւնն կը խառնուի մեր էութեան զմեզ հրապուրելու եւ խաղաղելու համար։

Բնութեան այս սէրը խանդավառ է սերպ ժողովրդեան մէջ։ Երգել, զգալ զանձն յարաժամ ընդ ազդեցութեամբ կենդանի և խօսուն բնութեան որ կը համապատասխանէ իրենց սըրտին ամեն տրոփմանց, հաճոյքն է սերպիացի կանանց, և այսու կը բացատրուի նոցա բանաստեղծութեանց մասնաւոր հրապոյրն։ Նաև իրենց մօտ մէջ բնական շնորհ մ'ունին, կրնան գտնել զօշոտիչ ձևեր որք նոր են բոլորովին։ Այսպէս է, զոր օրինակ, հետեւեալ բանաստեղծութիւնն, փափուկ և նրբաւարտ.

«Օրիորդ մը նստած է յեզր ծովուն, կը նայի և կ'երգէ. Աստուած իմ, Աստուած իմ, ծովէն աւելի ընդարձակ, մարգէն աւելի լայն, ձիէն աւելի արագ, մեղրէն աւելի անուշ, եղբօրմէն աւելի լաւագոյն բա՞ն կայ։ — Ի խորոց ծովուն մանրիկ ձուկն կը պատասխանէ նմա. — Խօլ մանկիկ, երկինք աւելի ընդարձակ է քան ծովն, ծովն աւելի լայն քան մարգն, աչքն աւելի արագ քան ձին, շաքարն աւելի անուշ քան մեղրն և կայ բան մը որ լաւագոյն է քան զեղբայր… ընկերն»։

Սերպիացի օրիորդք որք կը յօրինեն այս սիրուն երգերն սովոր են բընակիլ բացօթեայ, մեր օրիորդաց նման չեն մնար միշտ մայրական թեւոց տակ, ուստի չեն վախնար համարձակ յայտնելու թէ կը սիրեն, սակայն այն կանացի պարզութեամբ որ երբ միանգամ նուիրէ իւր սէրն, անքակտելի և յաւերժական է։ Ուստի հարկ չէ զարմանալ եթէ այս բանաստեղծութեանց մէջ կը գտնեմք արձակ համարձակ խնդութիւն մը և ամուսնանալու տենչ մը։ Սերպիական երգ մը որ յաճախ կ'երգուի, օրիորդաց երգն է առ Ս. Գէորգ որ պաշտպան սուրբն է Սերպիոյ։

Երջանիկ ժողովրդեան երգեր են սոքա։ Երբ ընդհակառակն մտնեմք ուրիշ սլաւ երկիրներու մէջ, կը գըտնեմք տրտմութիւնն որոյ պատճառք բազմաթիւ են, մանաւանդ այն խիստ բնութիւնն, այն մեծ մարմանդքն, այն անծայրածիր ձիւնակոյտքն, այն անհուն թաւուտներն որք կ'ընկճեն զմարդ և անյարիր կը կացուցանեն, զուրկ գեղեցիկ արեւու մը տեսարանէն։ Բոլոնիոյ, Ուքրանիոյ, Ռութէնիոյ ժողովրդոց մասնաւոր նկարագիրն է այս։ Սոքա մելամաղձոտ ցեղ մ'են որք իւրեանց երգոց մէջ կը դնեն այն տխրութիւնն և մելամաղձոտ նուագն որ կատարելապէս կը համաձայնի նոցա բանաստեղծութեան նկարագրին։ Տըխուր ըլլալն քերթող ըլլալու համար յարի պայման մը չէ, և այս բանաստեղծութիւնք թերեւս ունին Սերպիականաց անծանօթ հմայք մը, աւելի կենդանի, աւելի զուարթ, աւելի հոգեզմայլ։ Այսպիսի երգոց մին է «Ծիծեռնակ»(?), երիտասարդ մը կուգայ փնտռել իւր սիրեցեալն և չգտներ զայն (**)։

Թարգմ. Ե. Ա.

(*) Շարունակութիւն և վերջ Էտուար Լապուլէի ճառին։

(**) Այս երգն յանգաւոր թարգմանութեամբ հրատարակուեցաւ Արեւելքի մէջ։

ԵՐՐՈՐԴ ԵՒ ՎԵՐՋԻՆ ՑՈՒՑԱԿ ՆՈՒԻՐԱՏՈՒԱՑ

Վասն շինութեան Պալատու Ս. Հրեշտակապետ Եկեղեցւոյ կալուածոյ

Նախորդ ցանկերու գումարը 12,578 ղրուշ. Մեծապատիւ Մկրտիչ էֆ. Զարիֆեանի ձեռամբ 140 ղրուշ. Մեծ. Պետրոս էֆ. Խաչօեանի ձեռամբ 120 ղրուշ. Մեծ. Սեթեան եղբարք Պաղտատցի 60 ղրշ. Մեծ. Ոսկեան էֆ. Պալտասարեան 60 ղրշ. Մեծ. Յովսէփ էֆ. Պիլպիլեան 60 ղրշ. Մեծ. Յովսէփ էֆ. Համբարձումեան 60 ղրշ. Մեծ. Յարութիւն էֆ. Տէօքմէճի 50 ղրշ. Մեծ. Սաքէզօղլի էֆ. Ըսվալթօճի 50 ղրշ. Մեծ. Խաչիկ էֆ. Պալտասարեան 50 ղրշ. Մեծ. Ռուբէն էֆ. Վիրաբոյժ 40 ղրշ. Մեծ. Ագրիպաս էֆ. Խուրասանճեան 40 ղրշ. Մեծ. Սեթեան էֆէնտի 40 ղրշ. Մեծ. Նշան էֆ. Երէցեան 40 ղրշ. Մեծ. Համբարձում էֆ. Էքմէկճեան 40 ղրշ. Մեծ. Գառնիկ էֆ. Համբարձումեան 40 ղրուշ. Մեծ. Գրիգոր էֆ. Սարրաֆեան 20 ղրշ. Մեծ. Յակոբ էֆ. Սարգիսեան Ճէվահիրճի 20 ղրշ. Մեծ. Յարութիւն էֆ. Սրապեան 20 ղրշ. Մեծ. Միհրան էֆ. Չըպուքճեան 20 ղրշ. Մեծ. Արիս էֆ. Բէրպէրեան(?) 20 ղրշ. Մեծ. Անտոնաքի էֆ. Գասապ 20 ղրշ. Մեծ. Պետրոս էֆ. Մարկոսեան 20 ղրշ. Մեծ. Յովհաննէս էֆ. Հայրըճեան 20 ղրշ. Մեծ. Պօղոս էֆ. Գաբրիէլեան 20 ղրշ. Մեծ. Ալեքսի էֆ. Պագալ 10 ղրշ. Մեծ. Խաչիկ էֆ. Թաշճի 10 ղրշ. Երկու բարեսէր ազգայինք 20 ղրշ. Մեծ. Յակոբ էֆ. Դերձակեան 6 կղպակ 90 ղրշ. Մեծ. մահտեսի Տաքէս էֆ. Մովսէսեան և իւր ընկերը Նշան աղա երկու մեծ դռներուն կղպակները 300 ղրշ. Գումար 14,078 ղրշ.

ԿՈՒՐԾՔԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՔ

Այս պահուս շատ կը խօսուի Ա.Դէքէեան(?) Դեղին վրայ, երբ դերազանց դարման թոքախտի և կուրծքի ու շնչառական գործարանաց այն բոլոր հիւանդութեանց մէջ որք յառաջ կը բերեն թոքախտ, պրոնշիթ, ուղեկային հազ և այլն։

Կ'երեւայ թէ շնորհիւ Ա.Դէքէեան Դեղին, գործարանաց պաշտամունք արագապէս կը բարւոքին, արեան շրջանը կը կանոնաւորի, շնչառութիւնն աւելի կը դիւրանայ, մազասին առատ արտաթորման շնորհիւ։ Դեղին կազդուրիչ ազդեցութիւնը կը փարատէ մելամաղձութիւնն Ուստի և կը յարմարի ջղային հիւանդութեանց, կազմական տկարութեան, հիւծման և ապաքինման։

Կը յիշուին Ա.Դէքէեան Դեղով կատարուած հրաշալի բուժումներ հիւանդներու վրայ որք շատ հիւծեալ էին, ուստի պարտականութիւն կը համարինք մեր ընթերցողաց համար յայտնել թէ այս դեղին միակ կեդրոնատեղին է Ղալաթիա, Քարաքէօյ, Տէյլիրմէն խան։ 59 8—9

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Օրուան խնդիրն է միջոցներ ձեռք առնուլ՝ միջատներէն չլափուելու համար։ Պէտք չէ սպասել որ մլուկներն իրենց հաւկիթներն ածեն։ Լաւագոյն է բնաջինջ ընել զանոնք եղանակին սկիզբը, քիչ շատ ամեն կողմ սփռելով միջատասպան փոշի։

Բայց կարեւորագոյն խնդիրն է լաւ փոշի մը գտնել։ Իմացանք թէ մայրաքաղաքիս վաճառատուն մը այդ փոշիէն ստացած է, մեր հրապարակին վրայ 25 տարիէ ի վեր քաջածանօթ գործարանէ մը։ Այդ փոշիէն կարելի է գտնել Ղալաթիա, Քարաքէօյ, Տէյլիրմէն խան, տուփը 1 ղրշէն սկսեալ, զանազան մեծութիւններով։ 58 8—9

ԱԶԴ

Ֆլոֆիւն(?) շոգենաւը, նաւապետ Մուր, Լիվրբուլէն աստ հասաւ, և Բիւսթէնճէէն աստ վերադառնալէ յետոյ անմիջապէս պիտի մեկնի ի Լիվրբուլ։

ԷՏ. ԼԱՖՈՆԴԷՆ

Գործակալ Ֆլոֆինեանի(?) ընկ.

ՔԱՐԹՈՒՇ ԱԽԱՋԱԿԱՊԵՏ

Հեղինակութիւն ԺԻՒԼ ԿԼԱՆՐԲԷԻ(?)

Թարգմանութիւն Գ. Մ.

Տէր և Հրատարակիչ

ՄԱՐՏԻԿ Յ. ԳԱՐԱԵԱՆ

Սոյն ընտիր և հետաքրքրաշարժ վէպն որ մեծ ընդունելութիւն գտած է յԵւրոպա, հայերէն ընտիր թարգմանութեամբ և մաքուր տպագրութեամբ ի լոյս կ'ընծայուի թերթ առ թերթ շաբաթը մի անգամ, և որպէս զի նախատիպին նոյնութիւնը պահելով ընթերցասէր հասարակութեան առջեւ զբօսանաց նոր տարր մը աւելցուցած և նկարագրութեան հետ դիւրաւ ծանօթանալու բաց դուռ մը թողած ըլլամք, ճոխացուցած եմք զայն ընտիր պատկերներով և գնոյ մասին չափաւորութիւն միշտ պահած եմք, իւրաքանչիւր թերթի համար 40 փարայի դիւրամատչելի գին որոշելով։

Գործոյն կանոնաւորապէս և յարատեւ հրատարակութիւնն ապահովեալ է։

Յոյս մեծ ունիմք որ ընթերցասէր հասարակութիւնը մեր դիտաւորութեան լիովին վերահասու լինելով, չ'զլանար տալ մեզ իւր քաջալերութիւնը սիրայօժար բաժանորդագրութեամբ։

Ամբողջ գործը պիտի բաղկանայ չորս հատորէ և իւրաքանչիւր հատոր 25 թերթէ։

Մէն մի հատորի համար բաժանորդագրութեան գինն է 20 դահեկան կանխիկ. գաւառաց համար փոստայի ծախքն առնողին վրայ է։

Նամակները պէտք է ուղղել առ Մարտիկ Մ. Գարաեան Էսկի Զապթիյէ ճատտէսի թիւ 61, Նշան Կ. Պէրպէրեան տպարան։

Կը գտնուի թէ՛ ի Պոլիս և թէ ի Բերա բոլոր հայ գրատուններն և գլխաւոր հայ ծխավաճառաց ինչպէս նաեւ ամեն լրագրավաճառաց քով։

496 4—4

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Մեծ-Նոր խան գաշըքճըներու դըռնէն մտնելով 3 թիւ խաղըճը Յովհաննէս էֆէնտիի սենեկին մէջ ամեն օր, ժամը 3էն մինչեւ 11 Գաղղիարէն, Անգղիարէն, Գերմաներէն և արդի Յունարէն լեզուները կը դասախօսուին խիստ դիւրին եղանակաւ և գոհացուցիչ պայմաններով։ 490 4—4

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

ԱԼԻՔՍԱՆ ՍԱՀԱԿԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Պահճէ-Գաբու, Մաքսատան կից թիւ 42

Պատրաստ է ամեն օր ժամը 3էն մինչեւ 10½ իրեն դիմողները ընդունիլ։

Երեքշաբթի և ուրբաթ օրերը կէսօրէն վերջ ձրի կը բուժէ աղքատները։

494 5—15

ՏՕՔԹՈՐ ԶՕՀՐԱՊ

Բժիշկ Շիշլիի գաղղիական Լա-Բէ հիւանդանոցին վարժ ներքին բժիշկ Լիոնի և Մէնդ Էդ. Լնի հիւանդանոցաց (ի Գաղղիա), Թղթակից անդամ Լիոնի բժշկական ազգային ընկերութեան, մասնագէտ Ականջի Կոկորդի եւ Քթի հիւանդութիւններու եւ ելեկտրական դարմանաց, այցելութիւնք կ'ընդունի առաւօտներն (ժամ 10 էն 12) իւր տունն որ ի Մեծ փողոց Բանկալթիի թիւ 75, կէսօրէն վերջ ի Սգամպոլ Պահճէ գարու Մէրհամէթճեան դեղարանն թիւ 18, ուր ուրբաթ օրերը ձրի կը դարմանէ։ 4 53—81

ՏՐ. ԼՈՂՈԹԷԹԻՍ

Մասնագէտ կանանց ծննդաբերութեանց և հիւանդութեանց, նախկին ներքին բժիշկ Միւնիխի Մաղէրնիդէ հիւանդանոցին, որ իւր մասնագիտութիւնն ուսումնասիրած է ի Լոնտոն, Բարիզ, Վիեննա և Պերլին, ամեն օր իւր յաճախորդաց տրամադրութեան ներքեւ է ժամ 11էն 1 (Ը. Ե.)

Աղքատ կանանց համար ձրի խորհրդակցութիւն և ծննդաբերական գործողութիւն երեքշաբթի և շաբաթ օրերը, ժամ 9 էն 10½։

Բերա, Եէնի փողոց, թիւ 12 (Աղաճամի մօտ)։ 395 19—20

ՍԳՈԴԻ ՄՕՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ՕՃԱՌԱԿ

Կ. Պոլիս, 25 սեպտեմբեր 1889

Պարոնայք Սգոդ և Պօուն,

Ցորմէ հետէ սկսած եմ գործածել ձեր Սգոդի Օճառակը, միշտ լաւ արդիւնքներ ունեցայ մանկանց խոլային և անարիւնութեան հիւանդութեանց քանի մը դէպքերու մէջ։

Իմ կարծիքս է թէ այս հաճոյ և յաջող պատրաստութիւնը միշտ նախամեծար համարուելու է Մօրու ձկան իւղէն և կը յանձնարարեմ զայն։

ՏՐ. Ա. ԱՆՏՐԷԱՏԷՍ

Նախկին բժիշկ Օսմանեան բանակին

ԱԶԴ

ՄՈՍ ընկերութեան Բէքօ շոգենաւը, նաւապետ Ֆօրէսթըր, յունիս 7 ին (Ն. Տ.) աստ կ'սպասուի ընդհանուր վաճառքով։

AU PANTEON

ԳԱԼՖՕՐՈՒԼՕ ԵՂԲԱՐՔ

Բերա Մեծ Փողոց Կալաթա Սէրայի մեծ դրան դէմ թիւ 206

Գալֆօրուլօ եղբարք պատիւ ունին ծանուցանել հասարակութեան թէ, ամրան եղանակին համար, Բարիզէ բերել տուած են շրջազգեստի համար մետաքսէ և բրդէ գեղեցիկ կերպասներ, ամեն տեսակ կոռնիէր(?), թամապրէ(?), տանտէլ, նորաձեւ ժանեակներ(?) և այլն։

Բոլոր այս ապրանքներն, որք վերջին նորաձեւութեանց կը համապատասխանեն և ընտիր տեսակէ են, խիստ աժան գներով կը վաճառուին։

Հարսանեաց օժիտ պատրաստող ընտանիքներ մեծապէս պիտի օգտուին եթէ ուղղակի Գալֆօրուլօ եղբարց վաճառատունը դիմեն։ 492 10—20

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

69

ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԸՆԴ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 6,243,127
ՀԱՍՈՅԹ 1887 ՏԱՐՒՈՅ 1,932,350

ՆՈՐԹՀԸՐՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,421,200
ՀԱՍՈՅԹ 1887 ՏԱՐՒՈՅ 946,800

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար գիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուժած փոխանն 15,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000 · Մ Ա Ր Ի Թ Ա Յ Մ · ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 102,345

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կրնան դիմել Ղալաթիա Գումիւշ խանի անկիւնն երկաթէ կամրջին վրայ նայող սենեակն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց

Պատիւ ունինք ծանուցանել Արգոյ ՏՊԱԳՐԱՑ, ՆԱԽԱՐԱՐԱՑ և ԹՂԹԱՎԱՃԱՌԱՑ որ, եթէ կը կամին ունենալ արուեստին վերաբերող մեքենաներ կամ գործիներ, կրնան մեզ դիմել և յանձնարարութեամբ ստանալ ՎԵՐՋԻՆ ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆՑ ՀԱՄԱՁԱՅՆ ԴԻՒՐԱՇԱՐԺ, ԱՐԱԳ, ՏՈԿՈՒՆ և ՃՇԳԻ մեքենաներ թէ' տպագրական, թէ' վիմագրական և թէ կազմարարաց յատուկ։

Մամնաւորապէս արուեստագիտաց ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք Ժիւլիէն տան շինած մեքենայից վրայ որոց օրինակները թէ' վիմագրական և թէ տպագրական երբեւ ՄԻԱԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ ՏԱՃԿԱՍՏԱՆԻ ՀԱՄԱՐ սոյն տան, բերել տուած ենք և որք յոյժ գնահատուած են գայնս ստացող անձանց կողմանէ։ Այն ամէն անձինք որք կ'ուզեն տեսնել Ժիւլիէնի մեքենաները կրնան մեզ դիմել և ստանալ միանգամայն այն ամէն մանրամասն տեղեկութիւններն որոց պէտքը կ'զգան։

Ժիւլիէն մեքենայից մասնաւորութեանց մին է նաեւ փոքր միջոցի մէջ զետեղուիլն, ինչ որ շատ

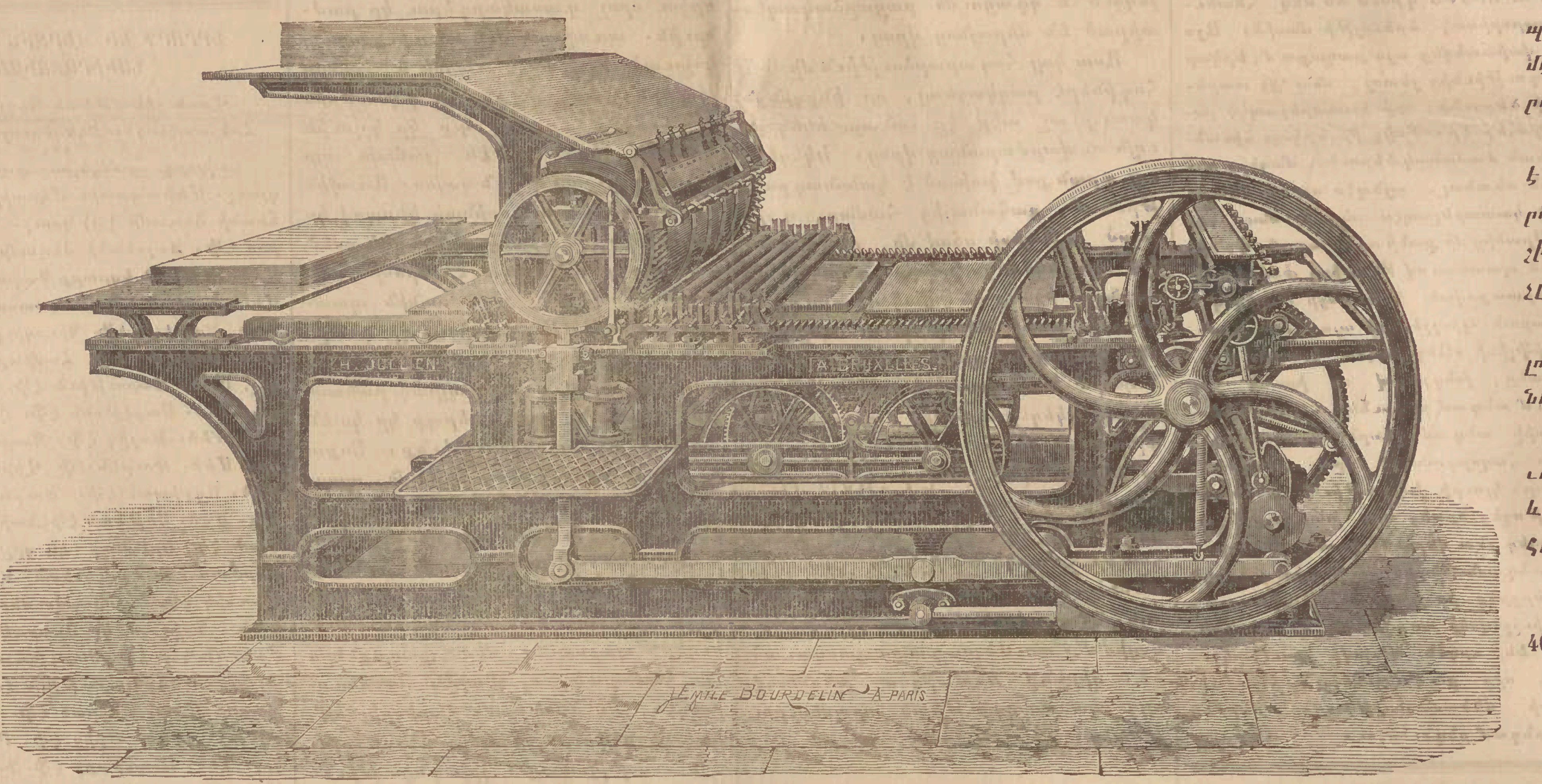

պարագայից մէջ անհրաժեշտ պէտք մըն է և ամէն առթիւ մեքենային գործածումը կը դիւրացնէ։

Ժիւլիէն մեքենայից մասնաւորութեանց մին է նաեւ՝ առանց աղմուկի, լռելեայն բանիլն, որով թէ' մեքենային զերծ լինելով ցնցումէ չը մաշիր և թէ զայնս գործածողաց անհանգստութիւն չը պատճառեր։

Ժիւլիէն մեքենայք իրենց ամէն կատարելութեամբք, միանգամայն, ՇՈՒԹ ԶԱՓԱՒՈՐ գներով կը վաճառուին։

Այն ամէն անձինք թէ' ի Պոլիս և թէ ի գաւառս որ պէտք ունին մեքենայից և գործեաց և կամ ո' և է տեղեկութեան, կրնան մեզ դիմել հետեւեալ հասցէիւ։

Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ — S. DAMADIAN
465, Օտուն-գաբու, 465 — 465, Odoun-kapou, 465
Կ. Պոլիս — Constantinople

328 12—25

EMULSION SCOTT

(ՍԳՈԴԻ ՕՃԱՌԲԱԿ)

ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ԽՈՒՏ ԻՒՂ

Իփօֆօսֆիթ ալ չօւլ ու սօտայով

Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԳՈԴԻ և ՊՕՈՒՆԻ, ի Նիւ-Եորք։

Կաթին չափ ախորժահամ է

Մորիւ ձկան հում իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, հիբօֆօսֆիդներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճողածութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն։

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։
Գործակատարք ի Կ. Պոլիս. ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԻՐՁԷԼ. 443

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ
THE MUTUAL ACCIDENT ASSOCIATION LIMITED
ԱՐԿԱԾԻ ՀԱՄԱՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Երաշխաւորեալ դրամագլուխ 100000 անգլ. ոսկի ամբողջ. ստորագրուած

ՍՈՎՈՐԱԿԱՆ ՄՈՒՐՀԱԿՔ

Տարեկան 4 ոսկւոյ «բրիմ» մը կ'ապահովէ 1000 ոսկի, Մահուան կամ Մշտատեւ և բացարձակ անկարողութեան պարագայի մէջ։
333 ոսկի, Մշտատեւ և մասնական անկարողութեան պարագայի մէջ։
Շաբաթական 6 ոսկի, առժամեայ անկարողութեան պարագայի մէջ, թէ' ամբողջովին և թէ' մասնական։

GLASGOW & LONDON ԿԼԱՍԿՕՈՒ ԷՆՏ ԼԸՆՏԸՆ
Դրամագլուխ 300,000 Անգլիական ոսկի
Թուրքիոյ համար ընդհանուր գործակալք ՀՈՖՄԱՆ ԵՒԲԱՐՔ եւ ԸՆԿ.
(171) Պոլիս, Սուլթան Համամ, Սպահի խան, թիւ 13, 14, 15

ՖՐԱՆՔՕ-ՀՕՆԿՐՈՒԱԶ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ԻՊԻՒՏԱՐԷՍԹ

ՀԱՆԴԵՐՁ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵԱՄԲ

Արտօնեալ դրամագլուխ	20,000,000
Գանձեալ »	10,000,000
Մահուան արկածից դէմ պահեստի	12,000,000

Արեւելից Տնօրէն. Մ. Էօժէն Բարարօյ
» Լիազօր գործակալ և քննիչ. Մ. Նազարէթ Եազըճեան

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԳԼԽԱՒՈՐ ՔԱՂԱՔԱՑ ԳՈՐԾԱԿԱԼՔ

Տեարք Պալեօզեան և Պալըքճեան Զմիւռնիա. Գասպարեան և Տամլամայեան Ատանա. Գ. և Ս. Սելթեան Հալէպ. Բ. Շերէֆէտտին և Տէրունեան Ատալիա և Սպարթա. Սիմէօն Տէյիրմէնճի օղլու Քօնեա, ևն ևն։

Ֆրանքօ-Հունգարական կենաց անանուն ընկերութիւնը խիստ դիւրամատչելի պայմաններով մահուան դէմ ապահովութիւններ կ'ընդունի, նոյնպէս փոքր տղայոց և աղջկանց ի չափահասութեան վճարելի պայմանաւ։

Աւելորդ կը համարիմք ըսել թէ ամէն ընտանեաց և զաւակաց տէր անձանց իբր նուիրական պարտականութիւն մ'է տարեկան փոքրիկ զոհողութեամբ մը իւր կեանքն և իւր զաւակաց ապագան ապահովել. կամ ի ծերութեան օրերու և կամ յետ մահու իւր սիրելի կինն և զաւակունքը, աղքատութեան սոսկալի ճիրաններէն հեռի պահելու համար ուստի արգոյ հասարակութեան լուրջ ուշադրութիւնը կը հրաւիրեմք Ֆրանքօ-Հունգարական ընկերութեան շահաւէտ պայմաններուն և վիճակահանութեան մասնաւոր տեսակներուն որ մէն մի տարի Պիւտարէսթի մէջ ի ներկայութեան կայսերական պաշտօնէից տեղի կ'ունենան, մէն մի շահող թիւ 100 անգլիական ոսկի շահելու պայմանաւ։

Աւելի ընդարձակ և կարեւոր տեղեկութիւններ ստանալու համար պէտք է դիմել առ վարչութիւն։ Ամէն լեզուէ յայտարարութիւնք ձրի կը տրուին։

Գոհութեամբ կը ծանուցանեմք յարգոյ հասարակութեան թէ, ընկերութեանս 1885 յունվար 1էն մինչ 1886 տարւոյն յունվար 1ի ընդհանուր գործողութեանց հաշուեցուցակին, (վաւերացեալ Աւստրիոյ-Հունգարական կառավարութեան ներքին գործոց նախարարութենէն) պահեստի գումարին վրայ 2 միլիոն Ֆրանգի պատկառելի գումար մը յաւելում գոյացած է, որով անցեալ տարւոյն 10 միլիոն պահեստի գումարը ներկային 12 միլիոն է։ 286

ՑԻՒՔՕԿԼԻՍԻՆ ԿՐԷՄԻ

ԾՈՎԱՅԻՆ ՏՈՒՆԿԵՐՒ ԲԱՂԿԱՑԵԱԼ ՕՇԱՐԱԿ

Մորիւ ձկան իւղին փոխան, ազդեցիկ դեղ մըն է այս Ֆիւքօկլիւքը և այնչափ ախորժահամ է որքան միւսը նողկալի։

Ցիւքօկլիւս Կրէմին յաջողութեամբ կը գործածուի ՏՂԱՅՈՑ պարբերական հիւանդութեանց մէջ։ 444

ԼԸ ԲԷՌՏՐԻԷԼ և ԸՆԿ. LE PERDRIEL & Co. Ի ՓԱՐԻԶ և Դեղարանաց մէջ։

ՆՈՒՊԻԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

Խիստ յարմար է ներկելու համար կօշիկներն որք առաջին անգամէն կը փայլին, առանց խոզանակելու պէտք ունենալու։ Այս փայլն, որ նշանաւոր պայծառութիւն մ'ունի, ամբողջ շաբաթ մը կը տեւէ։ Կօշիկներն անթափանցելի կ'ընէ ջուրի և խոնաւութեան։ Տիղմն կամ ուրիշ աղտեղութիւնները դիւրաւ կը վերցուին թրջած լաթով մը, առանց փոխելու ներկին փայլը կամ գոյնը։

Այս ներկը կը յարմարի տղայոց և կանանց ամէն տեսակ կօշիկներու։ Կարելի է գործածել զայն՝ նորոգելու համար ճամբորդութեան կաշեաները։

Գործածման եղանակ. Ներկելի տարածքն խնամով սրբել, այնպէս որ հին ներկէն հետք չմնայ։ Ապա փայլուն հեղուկէն քսել, կամ սպունգի կտորով մը կամ վրձինով։ Թրջուած մակերեւոյթն ինքնին կը չորնայ։

Զգուշանալ կեղծերէն.

Ընդհանուր կեդրոնատեղին է ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ, Անգլիական ընդհանուր մթերանոց, Վոյվոտա, Պահականոցին քով, կայարան Ղալաթիա-Շիշլիի Թրամուէյից, թիւ 95 և 97, Ղալաթիա։ 78

1240

NÉVRALGIES

Pilules du Docteur Moussette

Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE calment et guérissent les *Névralgies* les plus rebelles, la *Migraine*, la *Gastralgie*, la *Sciatique*, les *Affections rhumatismales* aiguës et douloureuses ayant résisté à tous les autres remèdes.

Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE doivent être prises aux repas. Le premier jour on prendra 3 pilules : une le matin, une au déjeûner et une le soir au dîner. Si on n'a pas éprouvé de soulagement, on prendra quatre Pilules le second jour, deux le matin, une au déjeûner, et une au dîner. Il ne faut pas en prendre plus de quatre par jour.

Exiger les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, *de* PARIS, *que l'on peut se procurer chez les Droguistes et les Pharmaciens.*

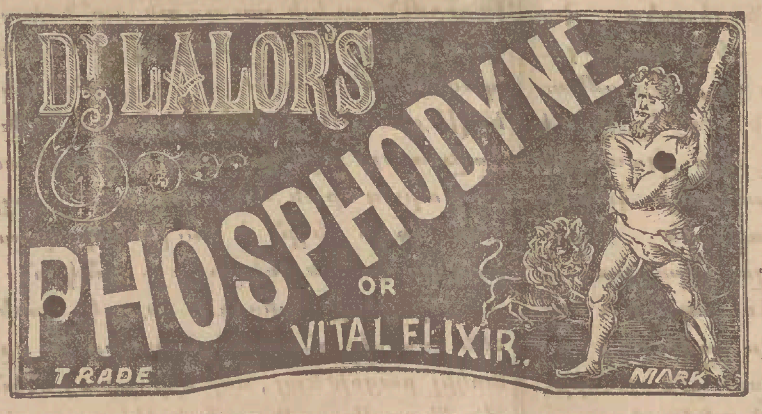

ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ-ՈՅԺ ԿՈՐՈՎ

ՖՈՍՖՈՏԻՆ ՏՈՔԹՈՐ ԼԱԼՈՐԻ —Վերջին քսան և հինգ տարուան մէջ ապացուցուած է թէ այս դեղը ՖՈՍՖՈՐԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ԴԱՐՄԱՆՆ է որ մինչեւ ցարդ գտնուած է, կատարելապէս բուժելու համար ուղեղի հիւանդութիւններն, անդամալուծութիւն, քնատութիւն, զառանցանք, առնական կարողութեան վաղահաս կորուստ, եւ առնական ոյժերու կորուստէն յառաջ եկած ամէն գործարանական խանգարումն։

Կը բուժէ դժուարամարսութիւնը, ջղային եւ սրտի հիւանդութիւնները, լեարդի եւ երիկամանց հիւանդութիւններն, արեան շրջանի բոլոր խանգարումները. ընդհանուր հիւծութիւնն եւ սպառումը. կը կասեցունէ կենսական ոյժերու ո եւ է կորուստ որ յառաջ եկած է ո եւ է պատճառէ։

Ջղային տկարութեան եւ սաստ հետեւանաց մէջ այս դեղին ազդուութիւնն անմիջական և մնայուն է։ Մելամաղձութեան զգացումներն եւ ախտանիշք կ'անհետանան ճշմարտապէս հրաշալի արագութեամբ մը։

ՏՈՔԹՈՐ ԼԱԼՈՐԻ ՖՈՍՖՈՏԻՆԸ ջղային հիւթ եւ ուղեղային գոյացութիւն կ'առեղծէ, արեան մէջ մուծանելով կենսական ելեկտրական տարրը, ֆոսֆորն, որ ուղեղին կեդրոնական ճշմարիտ գոյացութիւնն է։ Առնական կորովը կը կենդանացունէ մարդկային ամբողջ դրութեան մէջ, մարմնոյն եւ մտքին տալով հուժկու եւ առողջ առողջութիւն մը, այնպէս որ կարելի է բոլոր պարտականութիւնները կատարել վստահութեամբ եւ գոհունակութեամբ։ Ախորժահամ է, կը զտէ եւ կը ճոխացնէ արիւնն եւ նոր առուգութիւն մը կուտայ ուղեղին, ջղային դրութեան եւ մկանանց։ Իւր վերանորոգիչ ազդեցութիւնը կը տեսնուի գործածուած առաջին օրէն իսկ, ջղային դրութեան եւ մտաւորական կարողութեանց նշանաւոր յաւելմամբ եւ կորովութեան եւ բարօրութեան զգացմամբ մը որ վարժութիւնն հիւանդը շատոնց ի վեր կորուսած էր։ Մարդութիւնը վերանորոգուած է։ Ախորժակը հրաշալի կերպով կ'աւելնայ։ Աղեաց պաշտօնը կանոնաւորապէս կը կատարուի։ Քունը կը լինի հանդարտ եւ կազդուրիչ։ Դէմքը կ'սկսի լենալ, շրթունքը կը գունաւորին, աչերը շողուն կը լինին, մորթը պայծառ եւ առողջ գոյն մը կ'առնու, մազերը ոյժ կ'ստանան։

Զգուշացէք սոսր նմանութիւններէն։ Տօքթոր Լալորի ճշմարիտ Ֆօսֆօտինը պարունակեալ է այն ամէն շիշերուն մէջ որք բրիտանական կառավարութեան դրոշմը կը կրեն ու բառերով Dr. Lalors' Phosphodyne, London, England, վրան փորագրուած։ Այս դեղին ունեցած յաջողութիւնն յառաջ բերած է բազմաթիւ վտանգաւոր եւ վնասակար կեղծեալ։

Մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ եւ Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով,

79 Մ. ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ
Անգլիական ընդհանուր մթերանոց, Վոյվոտա, պահականոցին քով, կայարան Թրամուէյից, 95 եւ 76։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ

1889 Ապրիլ 3 Երկուշաբթի օրէն սկսեալ մինչև ցնոր տնօր.

(Բաց ի կիրակի օրերէն) Եւրոպական եզերքէն կամուրջ իջնող շոգենաւոց երթեւեկութեան

Ժ. Վ.		Թ.
12 —	Եէնիմ. Մեզարպ. Պէյլիւք. Թարպ. Եէնիք. Պօյճ. Ր. Հիսար (Արնաւուտգիւղի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի)	32
1 15	Եէնիմ. Մէզպ. Պէյ. Թարպ. Եէնիք. Ս.Թէն. Միրկ. Ր. Հիսար Պէպէք (Արնաւ. շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի)	34
1 30	Ր. Ա. Գավագ Եէնիմ. Մեզպ. Պէյք. Թարպ. Պէյգօզ և Ասիական եզերքը գտնուած մինչեւ Գուզկ. բոլոր նաւամատոյցները (Ուրբաթ օրերը Գավագէն 3ին ելնելով 1 ժամ, պիտի հանդիպի)	17
2 45	Եէնիմ. Մէզպ. Պէյ. Թարպ. Եէնիք. Ս.Թէն. Միրկ. Պօյաճ. Ր. Հիսարի Պէպէք (Արնաւ. շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի. Ուրբաթ օրերը Արնաւ. Գուր. Օրթ. Պէշիք. պիտի հանդիպի)	33
4 30	Եէնիմ. Մէզպ. Պէյլիւք. Թարպ. Եէնիք. Ս.Թէն. Միրկ. Պօյաճ. Ր. Հիսար Պէպէք Արնաւ. Գուր. Օրթ. Պէշիք	32
5 30	Եէնիմ. Մէզպ. Պէյ. Թարպ. Եէնիք. Ս.Թէն. Միրկ. Պօյաճ. Ր. Հիսար Պէպէք Արնաւ. Գուր. Օրթ. Պէշիք.	22
7 —	Եէնիմ. Մէզարպ. Պէյլիւք. Թարապ. Պէյգօզ Բաչպ. Եէնիք. Միրկ. Գանլըճ. Ր. և Ա. Հիսար Գանտիլ. Արնաւ. Չէնկ. Պէյլէր. Օրթաք. Գուզ. Պէշիք. Խուկ.	25
8 15	Ա. և Ր. Գավագ Եէնիմ. Մէզ. Պէյ. Թար. Եէնիք. Միրկ. Ր. Հիսար Պէպէք Արնաւ. Գուրչ. Օրթ. Պէշիք.	34
10 —	Մէզարպ. Պէյ. Թարապ. Եէնիք. Միրկ. Ր. Հիսար Արնաւ. Օրթաք. Պէշ.	21

Արնաւուտգիւղէն կամուրջ իջնող շոգենաւ

11 30	Արնաւ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիք.	21
11 35	Եէնիք. Ս.Թէն. Պօյճ. Ր. Հիսար Պէպէք Արնաւ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիք.	22
12 —	Պէպէք Արնաւ. Գուր. Օրթ. Պէշիք.	22
12 30	Պէպէք Արնաւ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիք.	1
12 50	Ր. Հիսար Պէպէք Արնաւ. Գուր. Օրթ. Պէշիք. Գապաթաշ	25
1 30	Պէպէք Արնաւ. Գուրչ. Օրթ. Պէշիք.	22
2 15	Պէպէք Արվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք. Գապ.	23
3 —	Արնաւ. Գուր. Օրթ. Պէշիք.	1
3 45	Պէպէք Արնաւ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիք. Գապ. (Ուրբաթ օրերը Գապ. չի հանդիպիր)	21
4 30	Պէպէք Արնաւ. Գուր. Օրթ. Պէշիք.	23
10 50	Հիսարէն ուղղակի կամուրջ	1
11 20	Պէպէքէն ուղղակի կամուրջ	25

Ասիական եզերքէն կամուրջ իջնող շոգենաւ

11 45	Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզ. Գապ.	33
12 15	Պէյգօզ Բաչպ. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. (Գանտ. պիտի հաղրդ.)	23
12 50	Պէպէք Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Պէշիքթաշ	28
1 45	Գանտ. Վան. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Խուկ.	21
2 10	Պէյգ. Բաչպ. Չուպուգ. Գանլըճ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. (Ուրբաթ օրերը ժ. 3 Գավագէն ելնելով Իւսկիւտար)	17
4 15	Պէյգ. Բաչպ. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզ. Պէշիք. (Ռամազան ցին 5 15)	28
4 20	Գանտ. Վան. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Խուկ. (Բացի ուրբաթէ)	17
6 45	Միրկ. Ր. Ա. Հիսար Գանտ. Արնաւ. Չէնկ. Պէյլ. Օրթ. Գուզկ. Պէշիք. Խուկ.	1
9 15	Պէյլիւք. Թարպ. Պէյգօզ Բաչպ. Գանլըճա Ա. Հիսար Գանտիլ. Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլէրպէյ Գուզկ. Խուկ. (Ուրբաթ օրերը Չուպուգլու)	23
10 20	Գանտիլլի Չէնկէլքէօյ	28
11 —	Գուզկունճուքէն ուղղակի կամուրջ (Բացի ուրբաթէ)	22

(Բաց ի կիրակի օրերէն) Կամուրջէն Եւրոպական եզերք երթեւեկող շոգենաւոց ժամերը

1 —	Պէշիք. Օրթ. Արնվ. Ր. Հիսար Պօյճ. Եէնիք. Թարպ. Պէյ. Մեզպ. Եէնիմ.	33
2 30	Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէպէք Ր. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թար. Պէյք. Մեզպ. Եէնիմահալլէ	32
3 —	Գապաթ. Խուկ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Արնաւ. Գանտիլ. Ա. և Ր. Հիսար Գանլըճ. Միրկ. Եէնիք. Բաչպ. Պէյգ. Թարապ. Պէյ. Մեզ. Եէնիմահալլէ	25
3 30	Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէպէք	23
4 —	Պէշիք. Օրթ. Արնվ. Պէպէք Ր. Հիսար Պօյճ. Եէնիք. Թարպ. Պէյք. Եէնիմ.	22
5 —	Խուկ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթաք. Պէյլ. Չէնկ. Արնվ. Գանտ. Ա. և Ր. Հիսար Գանլ. Միրկ.	1
6 —	Գապաթ. Պէշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնաւ. Պէպէք. Ր. Հիսար Միրկ. Ս.Թէն. Եէնիք. Պէյգ. Թարապ. Պէյ. Մեզր. Եէնիմ. և Գավագներ	34
7 —	Պէշիք. Խուկ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Արնվ. Գնտիլ. Ա. և Ր. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Պէյգօզ Թարպ. Պէյլիւք.	23
8 30	Պէշիք. Օրթ. Արնաւ. Պէպ. Ր. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարպ. Մեզար. Պէյ.	21
10 30	Ր. Հիսար Պօյաճ. Միրկ. Ս.Թէն. Եէնիք. Թարպ. Պէյլիւքտէրէ. Մեզար. Եէնիմ.	17
11 10	Եէնիք. Թարպ. Պէյ. Մեզպ. Եէնիմ.	34
11 35	Պէպէք Ր. Հիսար Պօյաճ. Միրկ. Ս.Թէն. Եէնիք.	22

Կամուրջէն Արնաւուտգիւղ երթեւեկող շոգենաւոց ժամերը

12 55	Ուղղակի Պէպէք	22
1 40	Ուղղակի Պէպէք	23
3 10	Ուղղակի Պէպէք (Բացի ուրբաթէ)	21
9 55	Պէշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնաւ. Պէպ. Ր. Հիսար (Վաափոր Էլոզ շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի)	1
10 35	Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէպէք	25
11 20	Գապ. Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնաւ. Պէպէք Ր. Հիսար Պօյաճըք.	28
11 40	Պէշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնվ. Պէպէք	1
12 —	Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ.	25

Կամուրջէն Ասիական եզերք երթեւեկող շոգենաւոց ժամերը

1 5	Ուղղակի Գանտիլլի	21
2 —	Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Արնվ.	1
2 45	Խուկ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Չուպուգ. Բաչպ. Պէյգ. (Ռամազան ցէն սկսեալ ժամ 3 30ին)	28
3 45	Ուղղակի Գանտիլլի (Բացի ուրբաթէ)	17
9 25	Պէշիքթաշ, Գուզկունճ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Վանիք. Գանտիլ. (Գավագներ գացող շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի)	28
10 5	Գանտիլլի Ա. Հիսար Գանլ. Չուպ. Բաչպ. Պէյգ. Թարապ. Պէյլիւքտ. Մեզարպ. Գավագներ	17
10 40	Խուկ. Գուզ. (Բացի ուրբաթէ)	22
10 50	Պէշիք. Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Վան. Գանտ. Պէպէք (Ուրբաթ օրերը 10 45 Խուկ. (Գանտ. Վաափորի շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի)	33
11 20	Գանտիլ. Ա. Հիսար Գանլըճ. Չուպ. Բաչպ. Պէյգօզ (Ուրբ. օրերը 11 25)	23
11 45	Գապթ. Գուզ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք.	21

Դիտ. — Ուշ միջոցաւ եղած առեն, շոգենաւը իրենց գտնուած տեղը պիտի մնան. 181

ԽԼՈՒԹԻՒՆ

Եւ բզզիւնք գլխու մէջ։ Միջոց իւր տան մէջ բուժելու զայնս, առանց ընդհատելու իւր պարապմունքն։ 30 տարիէ հետէ զրկելով կ'ստացուի 132 երեսի պատկերազարդ տետրակ մը։ Դիմել առ 18

M. Nicholson, 4, rue Drouot, Paris

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ